

6981119

96 Ft

# KÖNYVHÉT

II. ÉVFOLYAM 23. SZÁM

• 1998. NOVEMBER 19.

KULTURÁLIS KÉTHETILAP



Írófaggató

**SELMECZI TIBOR**



Libri  
Könyvesbolt  
már  
vidéken is!

Pólus Róna Bevásárló Központ  
6000 Kecskemét, Felsőcsaládos u. 27.  
Nyitva tartás: hétfőtől-péntekig 9-21-ig  
szombat 10-20-ig vasárnap 10-18-ig  
Nyitás: 1998. nov. 19. 16 óra

Beszélgetés  
**Korniss Péterrel**

**Kertész Ákos:**

**BARÁTKOZHAT-E  
GLADIÁTOR GLADIÁTORRAL?**

Interjú  
**Kaján Tiborral**

Margaret vagy Scarlett  
Az Egyetlen a szép szertű  
Roma One

890 Ft

KÖNYVSENZÁCIÓ!  
Budapest 1998. november 20-án  
Tel.: 220-67-69

ESÉLY MOZAIK KIADÓ ÉS HOLDING KFT.  
1072 BUDAPEST, AKACIA U. 24.

ESÉLY MOZAIK KÖNYVEK: MINDENNAP JÓT OLVASNI



9 771418 491001

# KÖNYVSZENZÁCIÓ!



ESÉLY MOZAIK KIADÓ ÉS HOLDING KFT  
1072 BUDAPEST, AKÁCIA U. 24.  
TEL./FAX: 269-6768, 257-8344, 321-4752, MOBIL: 06 30 9506 301

ESELY MOZAIK®

KÖNYVET KERES-KINÁLT?  
LAPUNKBAN INGYENESEN HIRDETETHET!

## KÖNYVET KERES

■ Kocsis Ferencből 1116 Budapest, Győkényes u. 58. megvételre keresi Szász Gábor: Matematika II., és Csillagás Németországban: Mechanika mérnököknek (Szilárdsgázi) c. köteteket. T. 437-7440 (munkahelyi) 204-4638 (szeméregazgatás).

■ Semei Ferenc 9700 Szombathely, Pannónia P. krt. 13. eladóval sok tükörkönyvet tartalmazó könyvtárban kiállítva.

## KÖNYVET KINÁLT

A Park Kiadó, a Raabe Klett (Matúra)  
és az Útmutató könyveinek  
kizárolagos terjesztője

Ismertterjedt könyvek és kötelező olvasmányok  
nagy vilásvállalatban többek között a következő kiadóktól:

Akadémiai \* Alexandra \* Animus \* Bagolyvár \* Biograf \* Cartographia \* Computer Books \* Corvina \* Edusoft \* Európa \* Édesvíz \* Falukönyv-Ciceró \* Generalpress \* Glória \* Hattyú \* Holló és Társa \* Holnap \* Kairós \* Kossuth \* K. u. K. \* Lexika \* Magyar Könyvklub \* Medicina \* Móra \* Múzsák \* Műszaki \* Officina Nova \* Osiris \* Palatinus \* Panem \* Passage \* Pro Pannónia \* Reader's Digest \* Seneca \* Springer Hungarica \* Subrosa \* Szultán \* Talentum \* Trivium \* Unikornis \* Vince (Kulturtrade)

Kedvező árakkal 400 m<sup>2</sup>-en, ricsza környezetben várjuk vásárlóinkat.

Nyitva: H-CS: 8-18 pénteken 8-16 óráig  
NAP KÖNYV Rt. 1136 Budapest, Pannónia u. 43.  
Tel./Fax: (1) 349 2915, 350 4406  
NetCity internet: netcity.hu



## KÖNYVHÉT

(1997. szeptember 11-től  
1998. március 12-ig  
Könyv • Kiadó • Kereskedő)  
Lapunk a Nemzeti Kulturális  
Alap támogatásával jelenik meg.

### Megjelenik kéthetente

Ára: 96 Ft  
Előfizetési díj:  
2400 Ft egy évre

Kiadja: Kiss József  
Könyvkiadó,  
Kereskedelmi és  
Reklám Kft.

Szerkesztőség, hirdetésfel-  
vétel, előfizetés:  
1114 Budapest,  
Kanizsai u. 41.  
Telefon/fax: 466-0703  
Telefon: 209-1875

Felcélős kiadó  
és szerkesztő:  
Kiss József  
Főszerkesztő-helyettes:  
Csokonai Attila  
Lapmenedzser:  
Könnyű Judit  
Művészeti vezető:  
Szabó J. Judit

Szedés, tördelés:  
Recent Studio

Nyomás: Szikra  
Lapnyomda Rt.  
Felelős vezető:  
Lendvai Lászlóné  
vezérigazgató

ISSN 1418-4915

A hirdetésekben  
közöltekéről a kiadó és  
a szerkesztőség nem  
vállal felelősséget

Terjesztő árusításban  
a HÍRKER Rt.,  
az NHE Rt., a Kiadói  
Lapterjesztő Kft.,  
a Bibliofil Kft.,  
a Libri Kft.,

# KORNİSS PÉTERREL

## beszélget Nádor Tamás

Hosszú évekig, akár évtizedekig képes utazni, törödni, talpalni, hogy csakugyan arra, azokra leljön, amiért-ahikéről útnak eredt. Iebetségének, szerencséjének, szorgalmának nem indítéka – credménye tehát a kép, a kompozíció. Bensőségeben be kell hogy fogadjon az, akit-umit barát objektívje rögzít. Tárgylagosság és elfogultság illeszkedik így: alanyhoz, tárgyhoz kezfogasközelség, szembatorlásul. S minden, hogy meg nem szűnő témamozdulat, cífraszoba vagy cífrapalota, hadirokkant a bőbáu, templomfaltámasztó asszony vagy éppen egy vendégmunkás örökösi ingázásai kemény reggel fénnyben vagy a sáróló-rajzoló késő délutánban, zárt téren vagy szabad madárperspektívában végül is ugyanazzt exponálja. Törékeny világunk természetét, veszélyeztetett embert talán utolsó emberi pillanatában.

■ Lehetett volna, mondjuk, színész, széész, tanár vagy akár operatőr. Miért lett éppen fotográfus?

– Jogásznak készülnem, ami amikor 1956 után eltanácsoltak az egyetemről, olyan szakmát spekuláltam ki magamnak, amelyben valamiképp érvényesülhet humán érdeklődésem. Excel-azzal próbálkoztam, végül a Budapesti Fényképzés Szövetkezetben kötöttem ki. Akkor volt szereim a iskolai csapatképeknél, s én éjszakánként felvételeket készítettem, vagyis száritottam. Így kezdődött. A hatvanas évek közepétől a Női Lapjához kerülttem fotóriporternek. Védett hely volt ez sokunknak akkoriban.

– Folytassuk egy kérdésekkel: taj és építészet, természet és ember, város ésvidék, fény és árnyék, múlt és jelen egyszerűen témaja önnel, mint a legtöbb fotográfusnak. Mégis mire figyel, mit választ ki a maga műdján, amit nem tud, nem akar kihagyni, elkerülni?

– 1949-ben Kolozsvárról, vagyis egy kisvárosból érkeztem Budapestre. Noha addig beszédes gyerek voltam, eleinte szinte megnémultam. E sokk aztán elmúlt, mert megtaláltam azokat, akikhez köthettem. És sokáig jól éreztem itt magam. Mostanában viszont gyakran azt tapasztalom: túlságosan festült ez a város, nincs sok agresszivitás szorul ebbe a légióba. Budapesten nem barátosságosak az emberek. És nem jó itt járni-kelni sem: rát reklámok éktelenkednek lepusztult épületeken. Fényképeztem a szép Budapestet is, de gyakran láttam: szürke viltakozik itt a

csírcsárával. És majdnem feladtam. A táj, a természet viszont számonra: szabadság. Megkönyebbülök, ha kilépek innen. Mert én azt szeretem fotógrálni, ami közel áll hozzámi, ami fontos nekem. Tájban és emberben, múltban és jelenben. Egyébként olyan „régimódi” fotográfus vagyok, aki úgy dolgozik, hogy a képen minden a helyén legyen. A vonalak, az arányok, a hangsúlyok, egyszóval, az egész kompozíció.

– Aki művészettel ismeri, úgy érzi: embert. Ön képtelen fényképezni, ha előbb nem kerül vele közeli, baráti kapcsolathba. Mint-ha nem is a kép számlára...

– Valóban. Ezért sem tudtam soha úgynevezett elleni pillanatokat rögzíteni. Ami-aki igazán érdekel, arra viszont akár hosszú évekig szóló megbízást adok – önmagamnak. A vendégmunkás című könyvben például itz éven át követem egy ingázó életét. Úgy kezdtem, hogy munkás-szállóra mentem, fekete vonaton utaztam, aztán megismerkedtem egy Tiszaeszlártól Pestre járó kubikusbrigáddal. Eleinte idegen voltam közöttük, még meg nem barátkoztam a csapat egyik tagjával. Furcsa módon a képeim vittek közel hozzá: rájöttem, ő az én emberem. Mert nem volt sem nagybajszú, fesz beszédu paraszt, sem szánalmatlan hadirokkant, sem társadalmon kívüli cigány, sem alkoholista lumpenproletár, hanem valaki, aki minden helyzetben hiteles, mindenazonos önmagával.

Összebarátoltunk. S az évek folyamán rádöbbentem: ez a

földet tűró kubikus, akit árkában észre se vesznek a fővárosi járókelők, otthon: pater familiás, családfő, gazda. S amikor vasárnap fekete ruhájában templomba megy, úgy fest, akár egy professzor. mindenkit tisztelet-becsüli benne a világított embert. Mert közösségeben visszanyeri a méltóságát.

– A fotóriportertől, sőt még a fotóművészről is elvárják, hogy időnként szép albumokat készítsen. Magyarország Európa szívében című munkája látyszólag ilyen alkotás. De milyen valójában? A közismertből azt láta meg talán, amit legtöbben észre sem veszünk?

– Reprezentatív albumot akartunk készíteni az expo és a milcentenáriumra. Aztán az expo elmaradt, de az évfordulóra a könyv megjelent. Azt a Magyarországot kiáltam bemutatni, amelyet szeretünk, amelyre büszkék vagyunk. Tájat, falut, várost, várat és kastélyt, Balatont és Budapestet. Havas mátrai reggelt, vagy éppen Szent István köröti késő délutánt. Ez utóbbi például úgy készítettem, hogy kimentem a körútra, mik meg nem találtam a helyemet, amik nem jöttek úgy a kocsik, nem estek úgy a fények... Nagyon szeretem ezt a napszakot. Amikor otthonunkba besüt a lemenő nap, sokszor csak úgy nézem és csodálom, ahogyan végigömlik a szobán. De persze, én is azt látom, amit bárki más. Csak éppen addig megyek, amik a kedvemre való fényre, árnyékra, kompozíciós lehetőségre nem bukkannak. Mert a tehetség mit sem ér szerencse nélkül, és mindenki érték-

len, ha nem társul hozzá szorgalom. És ami a legfontosabb, hogy sajátos élményekből és tapasztalatokból fakadó gondolkodásmód vezesse a szemet. Mert arra, hogy fényképet készítsen, ma már egy fölkét is be lehetne idomítani.

– Leltár címmel nemrég közzreadta – 31 évnyi felvételből válogatott – Erdélyből való fotógráfiát. Miféle könyv ez? Milyen értelemben lettár, dokumentum? Mit rögzít, örök? S miért fekete-fehér?

– Sosem akartam tárgyszerű leltári készíteni, az efféle felsorolás a néprajz feladata. Dokumentarista vagyok inkább, de nem a távolságtartó, az elidegenítően tárgyalagos fajtából való. Alkatomból fogva is képiten volnék erre. Én azt fényképezem, ami nekem fontos, akit, amit szeretek, amiről úgy érzem: megőrzéstre méltó. Itt: embereket. Kötödéscsíket, kapcsolataikat, veszélyeztetett közösségeket. Azt, ahogyan ők még együtt vannak. Ezek az emberek befogadtak, megszerezték őket, s talán ők is megszerettek. Ez a világot pedig hitelesen csak fekete-schéten fényképezhettek. Mert a fekete-schét fotográfiája már önmagában is absztrakt. A színes világot fekete-fehére fordítom. S elvonatkoztatok akkor is, amikor például fényképezek egy holtfáradt parasztasszonyt, aki elnyílik a mezőn. Mert itt nincs szükség a szoknya virító pirosára. Fekete-fehéren a táj és a test vonalai azt sugallják, amit mondani szeretnék.

**Korniss Péter:**

**Leltár**

Erdélyi képek 1967–1998  
Magyar Könyvklub, 1998  
159 oldal. Ára: 2990 Ft

**Korniss Péter:**  
Magyarország Európa  
szívében  
Officina Nova, 1996  
Ára: 2990 Ft



## A Balassi Kiadó ajánlata

Alain Nauv: *A Louvre*

152 oldal, könyve, 4800 Ft  
A francia kiadással egy időben megjelent, reprezentatív album tükrében elszigetelt nyílt az elődítmény-palota-múzeum híres gyűjteményeiben való „közlekedéshez”, bemutatja nyolc évszázados történetét és a legfrissebb áradott egypárti termeket is. Lárványos és hasznos könyv.

Csiklónyai Mátyás: *Gróhián*

Régi magyar könyvtár sorozat

kb. 120 old., füzet 1100 Ft

A fordított illétronuk dívarja idéjén az első, ugyan német nyelvű anti-illemtan, a lauszi visszonyokra átigazított mű, a XVI. századi stokások, illeszégek és alként illetlenségek, továbbá a korabeli magyar szölöök egyedülhő forrása.

A régi Róma napjai

260 old., 1200 Ft

A javított második kiadásban megjelentetett szemelványgyűjteményből az antik Róma ismágánembereit ismerhetjük meg rangos műfordítások tolmácsolásában. Az antik római, latin és görög szerzők szövegrészleteit gazdag jegyzetapparátus és képanyag egészíti ki.

Pastor Kristina: *Avantgarde kapcsolatok Prágától Bukarestig 1907–1930*

280 old., 2500 Ft

A könyv – Magyarországon először – érkezett a Prágában, Budapesten, Belgrádban, Varsónban és Balkánsban kibontakozó avantgárd művészeti mozgalomnak, csoportnak, folyóiratnak, kiállításnakról és kiemelkedő művész-személyiségekről. Tárgyalja az olyan új műfajokat is, mint a fotó, a film vagy a tipográfia. 260 fekete-fehér és 40 színes illusztrációval.

**A Balassi Kiadó teljes választéka megtekinthető és kereskedőknél is megvásárolható mintaboltunkban: Balassi Könyvesbolt 1023 Bp., Margit u. 1. T./f.: 335-2885**

„Csak az ember olvas...”

## A MAGVETŐ KIADÓ AJÁNLATA



Szabó T. Anna:  
Nehézkedés  
Versesk. 890 Ft



Tandori Dezső:  
A járóbeteg  
1150 Ft



Orbán Ottó: Hatvan év  
alatt a Föld közel  
– Összegyűjtött versfordítások I–III. kötet. 2800 Ft

## Az AB OVO Kiadó új könyvei

Péliné Nyíri Hilda: *Dodó és én*

320 oldal, 880 Ft

Péliné Nyíri Hilda: Az én kis életem c. önéletrása 1996 egyik nagy könyvmeglepője volt, hiszen könyvéhez hasonló írás eddig még nem született arról, hogy hogyan él a városi cigányság századunk előző feleben. 1998 óta megjelenítjük Péliné Nyíri Hilda Dodó és én című újabb elkeszült írását, amely minden törés nélkül kapcsolódik az első részhez, ami önmagában is megállja a helyét. A könyvből képet kapunk a két háború közötti olykor filléres gondokkal küszködő városi szegénység életéről, az egyre növekvő háborús hajszárból és a magyar lakosságor érintő következményeiről. Még húzzá senkihez nem fogható eleven, színes, szenvedélyes stílusban – s ez a mi másik párásan értéke.

Andrei Makine: *Olga Arbelina bűne*

216 oldal, 1050 Ft

A szervínek Magyarországon eddig két műve jelent meg a mi kiadásunkban, az 1995-ös Goncourt-díjas *A francia bagaték* és egy könyvregény, az *Amour-parti szerelemek*. Az Olga Arbelina bűne 1998 januárjában jött ki, és már is nagy sajtóvisszhangja van (röbberek között Semprun írt róla magasztaló kritikáról). A történet egy kamaszodó fiú és édesanyja különös kapcsolatát meséli el, a szerzőhöz méltó remek szerkesztéssel és finomsággal.

Zilahy Péter: *Az utolsó ablakzsírá*

120 oldal, 1200 Ft

Zilahy Péter részt vett a nevezetessé 1996-os belgrádi füttvűs tüntetésen. Az eseménysorozatot egy lexikon szerkesztései idézik értekeny, szellemes, gunyatos, fiatalos színvonalban örökkíteni meg, az alkalmihoz igazítva az alapművet, olykor megfrcskázva az eredeti szöveg ma már csacsának ható megfogalmazásait. A könyvet a szerző saját felvételei, az Ablak-Zsírából vett ábrák és karikatúrák gazdagítják.

Benji Shmuck: *Hogyan neveljük gyermekeinket (félére)*

48 oldal, 590 Ft

Az utóbbi évek egyik legnagyobb amerikai könyvsikerével ismerkedhet meg végére a magyar olvasó is, melyben a gyermekekneveléstől kap átfogó képet a népszerű gyermekepszichológus tollából, félén komoly, félén komolytalan stílusban.

**Megvásárolható a könyvesboltokban  
és a kiadónál:**

**1133 Bp., Pannónia u. 64/a.  
T./F.: 329-0306**

Charlotte Chandler: Én, Fellini  
320 oldal, 30 fekete-fehér fotóval  
leírás, 1990 Ft

Csáth Géza: Egy elmebeteg nő  
naplója  
Összgyűjtött citromosai tanulmányok  
228 oldal, 1390 Ft

Choderlos de Laclos: Vasszédelmes  
viszonyok  
(Fehér bollós könyvek)  
494 oldal, 1490 Ft

Richard Swartz: Lyuk a falban  
Történetek Európa keleti földjéről  
(Lassú idő sorozat)  
320 oldal, 1390 Ft

Szentkirály Mihály: Divertimento  
Válogatás Wolfgang Amadeus

Mozart életről

672 oldal, 2790 Ft

Szereb Antal: Utas és holdvilág  
(Fehér bollós könyvek)

328 oldal, 1390 Ft

Szilágyi Lenke: Látókép  
megállítható

144 oldal, 2980 Ft

Oscar Wilde: A boldog bereng  
és más mesék  
(Fehér bollós könyvek)

216 oldal, 1290 Ft

Könyveink megrendelhetők telefonon (302-2798), megvásárolhatók a kiadóban  
(1055 Budapest, Balassi Bálint u. 7.). Illetve a kiadó raktárában (1134 Budapest, Váci út 19. T.: 06-309-846-796)

# A József Attila szakirodalom újabb remeklései

■ Mindig ilyen doktori értekezések!

Két könyvet hetek óta, mondhatni felváltva olvasok. Voltaképpen minden kötött szöveget elég rögtön ismerni: Tverdota György *A komor feltámadás titka* című, a József Attila kultuszát és hatását taglaló munkájának fejezetiből folyóiratközlemények adtak ki előtt, a *József Jolán, az édes mostoha* című nagyterjedelmű írást pedig a szerző, Valachi Anna megítéltő bizalmából még kéziratban volt szerencsém olvasni. És mégis, most, hogy e két kötetet könyvalakban forgatom, meglepetésből meglepetésbe esem.

Kedzem a József Attila-biografia és -oeuvre mai nagymesterének, Tverdotának könyvével, amely számonra szemléletes bizonyítéka annak, miként terebélyesedhet lenyűgözően nagyívű s meggyőzőkoncepcióvá a szorgos és hihetetlenül precíz bibliográfási munka. Merthogy A *József Attila-kultusz születése* alcímű – mellékcsen akadémiai nagydoktori – értekezés az évtizeddel korábbi, a reveláció erejével harró *Kortársak József Attiláról* című vaskos, kétezer oldalas dokumentum-összefülltásból ered. Ismeretes, hogy a Bokor László által elkezdett, a teljességre törekvő gyűjtést Tverdota folytatta, majd rendezte sajtó alá s láttá el jegyzetekkel. A hihetlen precíztású lábjegyzetek s a „Kortársak...” megjelenési évében, 1988-ban nyomdafestéker látott *Ihlet és eszmélet* című tanulmánykötet egyben azt is jeleztek, hogy a József Attila-szakirodalomban mind jobban elmélyülő bibliográfusban és biográfusban körvonalazódik a Mű. Merthogy magam ennek, a nagy Tverdota műnek tartom A komor fel-

támadás-t.

A kortársai által formált József Attila-képet vizsgálva, olvasva, Tverdora nyomába eredt a század meghatározó költője mítoszainak és személyesítette azokat az életrajz valós tényeivel. Magyarázatot keresett arra, hogy mikor, hogyan s miért indultak útjára azok a legendák, amelyek azután az utókor József Attila-képében megingathatatlan tényként követsétek meg, kezdve attól, hogy a szegedi egyetem professzora, bizonyos Horger Antal törte derékba a költő tanári karrierjét, folytatva ott, hogy a költő versbe foglalt állításai – mint például, hogy fekete hajú kedveséről sose írta volna azt, hogy szőke, és mérget vehetünk arra, hogy a langymelegben valóban jázminok rapsikoltak –, s zárva, bár korántsem befejezve azzal, hogy a költőről önnön kora, a társadalom értetlensége hajszolta a betegsége majd a halálba.

Tverdota tehát: mítoszromboló. A valóság megközelítésére törekvő irodalmárként számol le és be a kultusz születésének – olykor magától a költőről eredő – forrásairól, okairól, s a makacs legendákat oszlatva még véletlenül sem csik át a ló túlsó oldalára. Az irodalomtörténész könyve lapjain József Attila – esendősége s kortársai jóindulatú felmagasztalása ellenére is – KÖLTO marad, ha lehet mondanai, a mítoszaitól megfosztva még inkább: korszakos költő. Számonra ez a tisztázó kötet leglényegesebb, egy mondatban is megfogalmazható mondandója. Amiért azonban a kötetet napról napra mégis újra kézbe veszem: a részletek, az apró finomságok, a találó megfigyelések, a meghökkentő, új, Tverdota tolla nyomán

feltáruló összefüggések felvázolása. Az immár felsőkötöttségi tankönyvként funkcionáló kötettel szembeni egyetlen, ami nem apró kifogásom: a név- és versmutató égető hiánya. Miért kell ezt újra és újra szóvá tenni az ilyen típusú könyver gondozó kiadónak, ezúttal a Pannonicának?

A másik kötet, Valachi Anna portréja egy önérvényesítő nőről, az egyebek mellett „édes mostohának” aposztrofált József Jolánról, a költő nővéréről, a maga nemében ugyancsak reveláció. Az éppen kandidátusi védés alatt álló tanulmány arra bizonyíték, hogy az alapkutatások és forrásközlesek után – ezúttal a nagyszámú irodalmából csak a néhány hete e hasabokon méltatott Szabolcsi-tetralógiára utalnák – az eddigi ismererek továbbgondolása milyen újszerű felismerésekhez vezér. Az irodalomtörténész munkát „másodállásban” végző újságíró, Valachi Anna már jó néhány éve selfedezte magának a szakmai és a laikus közvélemény által már-már kollektíven gyakorolt közönyben és elutasításban részesített József Jolánt, a költőről szóló első, a maga idejében nagy visszhangot kiváltó életrajz szerzőjét. A egyebek mellett Jocónak, Lidiának, Lucie-nak becézett József Jolán azzal követte el az eredendő bűnt, hogy a többé-kevésbé hiteles 1940-es életrajzot tiz esztendővel később, A udvar peremén címmel újraírta, s öccséből csak és kizárolagasan öntudatos kommunista poérát faragtott. S mivel a kor kíváncsiai szerint áthangszerelt (férfi)műve megjelenését követően nem sokkal meghalt (az újabb általa úgy tetszik: visszairásra már nem volt lehetősége),

személyisége notorius hazzadó, önző és karrierista valakiként rögzült. A költő mellett betöltött meghatározó, mondhatni: mitzsa szerepe pedig feledésbe mentült. S még a jóindulatúbbak is úgy fogalmaztak, hogy A udvar peremén „visszamenőleg hitelesen írt” az egész József Jolán-i életművet.

Nos, Valachi ezzel a felfogással perel – szerecsenmosadarásnak korántsem nevezhető – könyvében. Ő csupán annyit tesz, hogy vizsgálódása középpontjába helyezi a József Attila sorsával megszámlálhatatlan szállal kötődő önérvényesítő nőt, s igyekszik megérteni s persze megértetni cselekedetei mozgatórugóját. Az kell hogy mondjam, ha József Jolánnak semmi köze sem lenne a század egyik zsenijéhez, a Valachi által feltárt és megírt életrőlénél önmagában is figyelmet érdemlő lehetne, ám minden „megspékelve” magával József Attilával, a kötetet megkerülhetetlené teszi. A szerző tényekre alapuló selfedezései és lebilincsclő feltételezései – így például a kötetcímé is emelt „édes mostoha” jelzős szerkezet nekijándékozása – háttérében olyan valóságos szakmai bravúr húzódik meg, amit az olvasó talán azért hajlamos nem észrevenni, mert belefeledkezik a közérthető stílusban tallalt történet meglepő fordulataiba.

Murányi Gábor

(Tverdota György: A komor feltámadás titka. A József Attila-kultusz születése. Pannonica, Bp., 1988; Valachi Anna: József Jolán, az édes mostoha. Egy önérvényesítő nő a XX. század első feleiben. Papirusz Book, Bp., 1988)



## KORTÁRS KIADÓ ÚJDONSÁGAI

**Czigány Lóránt:** *Ahol állok, ahol megyek.* Magyarországi tanulóéveim. Önéletráis. 412 old., kartonált, 1200 Ft

**Kanya Emilia:** *Réges-régi időkről. Egy tizenkilencedik századi írói emlékírata.* Közreadja: Fábri Anna és Kiss Bori. 328 old., kartonált, 750 Ft

**Lászlóffy Aladár:** *Felhősödik a mondatokban.* Versek 112 old., kartonált, 750 Ft

**Monostori Imre:** *Rég műlt? Utak és útkeresések.* Tanulmányok 400 old., kartonált, 1200 Ft

**Pék Zoltán:** *Bardok és egyéb utánfutók.* Elbeszélések (ÚjLátószög sorozat). 96 old., kartonált, 550 Ft

**Szepesi Attila:** *Planéta.* Versek. 96 old., kartonált, 680 Ft

**Vasadi Péter:** *Csoportkép.* Kritikák. 116 old., kartonált, 750 Ft

**Zalán Tibor:** *Papírváros – egy lassúad regény – egy* 253 old., kemény kötetben, 1100 Ft



**KORTÁRS KIADÓ**  
1062 Budapest, Bajza u. 18.  
Tel.: 342-11-68

**A SZABAD TÉR KIADÓ**  
ajánlata a Téli Könyvvásárra,  
az olvasók és kereskedők szíves figyelmébe!

### Nemeskürti István: A bibliai örökség

Megjelenés: 1998. november 15.  
második kiadás  
teljes táblaborítás, viszonkötés, fűzött, 220 oldal  
ár: 1100 Ft/példány

### Huszár Tibor: 1968, Prága–Budapest–Moszkva

Megjelenés: 1998. december 10.  
teljes táblaborítás, enveloppával, fűzött, 360 oldal  
ár: 1400 Ft/példány

### Jobbágyi Gábor: Szigorúan titkos 1956-os emlékkönyv

Megjelenés: 1998. december 15.  
teljes táblaborítás, fűzött, 100 oldal  
ár: 1000 Ft/példány

### Gyurkó László: Szerelmeskönyv

Megjelenés: 1998. november 20.  
teljes táblaborítás, fűzött, 180 oldal  
ár: 900 Ft/példány

A kiadványokat a **Saxum**  
**Könyvkereskedelem Kft.** (Bp. XIII., Szabolcs u. 4.)  
forgalmazza, valamint a **Kiadónál** is megrendelhetők.  
Szabad Tér Kiadó 1525 Bp., Pf. 95  
Tel: 375-5922

## Téli Könyvvásár a HÁTTÉR Kiadóban

**Edgar Hilsenrath:** A náci és a fodrász 1500 Ft

A mesterten megírt világiserű regény **ELŐSZÖR MAGYARUL!**

**Sir Thomas Malory:** Arthur királynak és vitézeinek; a *Kerek Asztal lovagjainak* története 1700 Ft

A kelta brit mondatgyűjtemény minden gyöngyc, ékköve együtt lehetséges meg ebben a híres tizenötödik századi történetben.

**Lélekütő azaz Szellemi kincsestár** 1300 Ft

A szemet, lelkei gyöngyörökönél kötet magyas gondolatok gyűjteménye

**Brinella Gasperini:** Egy nő és egyéb illatfajták 698 Ft

**Kacsó Gyula:** Ismerjük meg a bútorstilusokat 1200 Ft

**Werner Pieper:** Kakadémia 1500 Ft

Az emberi ürülék kultúrtörténete

**A HÁTTÉR KIADÓ KÖNYVEINEK LEGTELJESÍRÁVÁVAL VÁRJÁK OLVASÓIKAT A KÖNYVBOLTOK.**

**A terjesztőkkel, viszonteladókat várjuk a kiadóban:**  
1134 Bp., Váci út 19, 11-12. épület  
T./F.: 320-8230, 329-7293  
Levélcím: 1525 Bp., Pf. 97.



**A Mikszáth Kiadó**  
ajánlata az olvasók és a kereskedők megtisztelő figyelmébe!

**TUDÁS – KULTÚRA – TÁRSADALOM**  
művelődési könyvsorozat egyetemistáknak, főiskolásoknak

**Foldiák András:** A kultúra kis krónikája  
420 Ft, 160 oldal

**Heleszta Sándor (szerk.): Művelődéssociológia**  
520 Ft, 146 oldal

**T. Kiss Tamás:** Állami művelődéspolitika az 1920-as években  
680 Ft, 224 oldal

**Németh János István:** A kultúra üzenete I. 0  
490 Ft, 176 oldal

**Gelencsér Katalin (szerk.): Művelődéstörténet I. II.**  
1960 Ft, 804 oldal

**Lászlózzi István: Hármas Küssükör**  
520 Ft, 130 oldal (megjelenés decemberben)

**MAGYAR-SZLOVÁK – SZLOVÁK-MAGYAR**  
**KÖZGAZDASÁGI SZÓTÁR**  
1960 Ft, 15 000 címszót tartalmaz  
(400 B/S és olal, varrva, keménytábla)

Keresse a Mikszáth Kiadó könyveit!  
1462 Bp., Pf. 717. T.: 2150-813

# Kaland és történelem a legkedveltebb irodalmi műfaj

## Minden harmadik felnőtt olvas rendszeresen könyvet

A könyvüzemek piackutatások jelenlegi helyzete sajnos sokkal rosszabb, mint tiz-tizenöt ével ezelőtti ilyenről egyáltalán nem tudunk. A valaha volt Állami Könyvtársaság Vállalat még többször metamorfózisa megkezdése előtt megszüntette önálló piackutató csoportját, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülete is felbagyott már jó ideje pénzhiány miatt a piacelméssel, a könyvvásárlói szokások vizsgálataival. Emiatt öröklünk minden olyan kutatásnak, amely friss információkat szolgáltat a könyvvásárlói, könyvhasználati szokásokról. Az alább következő tudósítás a GfK Hungária Piackutató Intézet bocsátotta rendelkezésünkre, és mint Rajai Ernő szakreferensről megtudtuk, ez sem önálló kutatás eredménye, hanem egy nagyobb médiáhozszálati vizsgálat részeként született. Mivel fontosnak tartanánk az önálló könyvszakmai piackutatási újraéledeket, csak reméljük, előbb-utóbb megtörténik. Addig is: ismerjük meg azt, ami rendelkezésünkre áll.

■ Rendszeres könyvhasználatnak a felnőtt lakosság egyharmada tekintethető. Ugyanis ennyien vannak a kezükbe könyvet havonta többször is. Többek között ezzel állapította meg a GfK Hungária Piackutató Intézet az olvasási szokásokról, a felnőtt népességet reprezentáló 8366 személy megtérdezése alapján. Viszont 100 válaszadó közül 28-an szinte soha nem olvasnak könyvet.

Lépkedveltebb műfajok a kaland-, történelmi, szerelmes regény és krimi. Az ilyen műveket a megtérdezték több mint egyharmada forgatja

szívesen. A ponyvaregények iránti érdeklődés jellemző a felmérésben részvétnek több mint egyharmadára, még a szépirodalom egyharmadulnál kevesebb számára vonzó.

Kedvelte íróit a válaszadók több mint fele nem nevez meg. A többiek között a sorrend Jókai, Mikszáth és Leslie L. Lawrence.

Hány könyvet vett tavaly? Nemleges választ adott a megtérdezték csaknem fele, azaz 45 százaléka. Leggyakoribb a hárrom-öt kötet, 16 százaléknál, majd a hat tíz darab, 13 százalékkal. Húsanál több köny-

vet minden tízedik választott az elmúlt évben, illetve minden huszonötödik 100-nál is többet.

Milyen gyakran olvas könyvet? A válaszadók százalékban:

Henckéni többször	14
Hencként	9
Havonta többször	11
Havonta	14
Ritkábban	74
Szinte soha	28

Milyen jellegű könyvet olvas szívesen? A válaszadók százalékban:

Kalandregény	42
Történelmi regény	37
Krimi	32
Szerelmes	32
Útikönyv	28
Nincs vállat	19
Vers	19
Sci-fi	15
Lélekzani regény	14
Mese	12

Mennyire érdekel a ponyvaregény és a szépirodalom? Ötszázik skálán 1-es érdeklődés nélkül nem, 5-ös nagyon. A válaszadók százalékban:

Mértek	Ponyvaregény	Szépirodalom
Egyáltalán nem	(1)	25
	(2)	16
	(3)	24
	(4)	18
Nagyon	(5)	17

Kik a kedvenc írói?

A teljes felnőtlakosságot reprezentáló 1000 személy megtérleve a következők. Százalékban:

Nincs kedvenc írója	51
Jókai Mór	11
Mikszáth Kálmán	5
Leslie Lawrence	4
Mónicz Zsigmond	4
Berkeli András	4
Robin Cook	3
Pétfi Sándor	3
Rejtő Jenő	3
Arany János	3

Megegyezik az egyforma százalékban a sorrendet a töredék százalékok háromszázalékban:

Farrar, GfK Hungária Piackutató Intézet

## Azt írja az újság...

# EZ LENNE ISTEN DNS-E?

■ Az ázsiai gazdasági válság következményei negatív hatással voltak a szingapúri könyvpiacra is, a könyv-eladásokból származó bevétellek jelentősen csökkentek, hiszen a vásárlók leginkább a szabadidős kiadásokból voltak hajlandók leszagni. A kisebb könyvkereskedék helyzetét – a térséget szűti a vállagon – a teljes könyvpiacnak a hármas szerep, azaz a jelenlegi könyvpiacnak, a könyvkiadóknak és a könyvkiadóknak a hármas szerep. Az SAS skandináv legírással legújabb ajánlatával az Euro Bonus Gold kártya tulajdonosait kényezteti el. A klubtagoknak osztói, koppenhági, stockholmi utazásuk során könyveket ajándékoznak. Terveik szerint minden harmadik hónapban jelentetnének meg hárrom új könyvet 20 ezer példányban.

Simpsoni épület, Piccadilly, London. Erdemes minden Angliába látogató könyvbarátnak meggyeznie ezt a címét, hiszen itt nyilik hamarosan a Waterstone vállalkozás legújabb, 7 emeletes könyváruháza jövő év augusztusában. Az előrehozott híresztések szerint ez lesz a világ legnagyobb könyvsboltja, és ezt igazolni látszanak a számadatok is: több 10 ezer négyzetméteres alapterületen 300 ezer leírásban hozzá könyv közül lehet vásárolni, aból az eligazodási 200 fős személyzet segíti – igazán impozáns kínálat. A Waterstone a könyvök célokai érdekében rejlő lehetőségeket is igyekszik kihasználni, nemcsak létesít esti nyitvatartást, de különleges étermeket és drink-

búrokat is tervez a közönség minden jobb kiszolgálása érdekében. Filozófiajuk értelmében nemcsak a könyvkiadában szereznének maximális minőséget nyilván, hanem a járulékos, kiszolgáló létesítmények terén is.

A könyváruházak nyitásáról összefoglalva az a tény, hogy a brit kiadók kialakították a széges könyvpiacot a számos könyvkiadónak. Ennek a hatalmas mennyiségi könyvnek a harmadát exportcégkéntük során értékesítik, az ebből befolyt haszon 939 millió font. A tankönyvek és tudományos munkák kiadásából szintén elkerülhetetlen áramlott be (930 millió). Az 1996-os években azonban csak 2,4%-os növekedés figyelhető meg az összehivatalokban, így az 1997-es év „csak” 3 és fél milliárd font használható kiadók számára.

A Lion kiadó fennállásának legnagyobb ittjára sikerét érte el legújabb könyvkölcsönlegességenek kiadásával. A könyvkereskedők rendkívül pozitívan fogadták a Lion Képes Biblia – A világ legnagyobb rövidítéctől, amit valaha megrajzoltak clímű kiadványt. A Biblia legújabb

változata képregény formában vásárolható meg, kössönhető ez nem utolsó sorban a Jeff Anderson-Michael Madrox színpáros remek ötleteinek és kézügyességeinek. A kisebb és nagyobb könyvkereskedők (főleg a kerékpáry könyveket árusító üzletek) azonban lecsaptak a kiadványra, de már Ausztráliai és Dél-Afrikai bővű kiadványára is.

A torinói lepel tárka továbbra sem hagyja nyugodni a kutatókat. Sokan sokmindekkor állították már a Krisztus testét borító, világjáró lepelről, sokan gondolták neki magukról, hogy megoldották a rejtelyt, és meg többen kötélkednek a válaszok tudományosságában. Most azonban már tényleg nem kell tovább törniük a fejüket a megoldásra, hiszen Dr. Leocio A. Garza-Valdes elénk tárja az igazságot The DNA of God? (Ez lenne Isten DNS-e?) című könyvében. A „lepel-bárátok” november 19-től vehetik kézbe az angol kiadást és nincs késégben afelől, hogy hozzájussanak a magyar olvasók is megismerniheznek a tudós legújabb kutatási eredményeivel, amely megdöbbentő szisztemáciának számít a maga nemében.

(The Bookseller)  
Pompor Zoltán

# AZ EURÓPA KÖNYVKIADÓ KARÁCSONYI KÍNÁLATÁBÓL



Francesco Alberoni:  
Szeretlek  
(A TÍZEZRÉDIK  
EURÓPA-KIADVÁNY)  
Ára: 1200 Ft



Samuel P. Huntington:  
A civilizációk összecsapá-  
sa és a világrend átalaku-  
lása  
Ára: 2300 Ft



Robert M. Pirsig: Lila.  
Vízsgálódás az erkölcsről  
Ára: 1400 Ft

Werner Lansburgh:  
Drága New-See!  
(Szerelmi történet levél-  
formában, avagy játszva  
elfrissítheti angoltudását)  
Ára: 950 Ft



Eugen Drewermann: A  
lényeg láthatatlan  
A kis herceg mélylélctani  
clemzése  
Ára: 950 Ft



Maria Bellonci:  
Lucrezia Borgia élete  
és kora  
Ára: 1800 Ft



Ivan Klima:  
Várd a sötétet,  
várd a fényt!  
Ára: 1100 Ft



Samuel  
Beckett  
összes drámái  
Ára: 1300 Ft

Honoré de Balzac:  
Elveszett illúziók  
(Európa Klasszikus)  
Regények  
Ára: 2200 Ft

## A KÖVETKEZŐ SZÁMBAN FOLYTATJUK!

Az Európa Könyvkiadó kiadványainak legteljesebb választékával várja olvasóit az Európa Könyvesboltban  
(1082 Budapest, József krt. 18. Telefon: 334-21-12), a terjesztőket, viszonteladókat pedig  
az Európa Raktárház (1134 Bp., Váci út 19. Telefon: 120-94-55) szolgálja ki.

## Nyitott kapu a nagyvilág lehetőségeihez

Az Akadémiai Kiadó műterén ünnepi meg 170. születésnapjáról felújítja legendás nagyszótárait. A Klasszikus Nagyszótárak sorozatának lexicográfusok, tanmások, kérnyelvű, kétkultúrájú munkatársak szerkesztői.

A szótárok szákművekben Országh László, Halász Előd és Eckhardt Sándor örökségére alapozva, de megújított és kibővített formában jelentek meg.

A szótárok készítői a szakszövetségek tekintetében különösen nagy hangsúlyt helyeztek a felújításra. Mindegy 60 nagyobb szaktárgyról folyt a szöveglíjtés, így új címzavak találhatók a biológia, orvostudomány, informatica, elektrotechnika, fizika, élelmiszeripar, közlekedés, környezetvédelem, sport, turizmus, tőzsde, marketing, katonai szaknyelv, olcsónás, államigazgatás stb. témaárból.

Az új nagyszótárok kiilts meggelenésükben is megújultak. Az eddig 2+2 visszakörözésű kötet 1+1 kötetben, védőborítás miatt kötöttben jelent meg.

A nyomda munkáit a gyönyörű Kner Nyomda végezi, a műbőr borító a gyűjti Graboplast termék.

A Klasszikus Nagyszótárak felújított angol kötetei jóláncról kaphatók a könyvesboltokban. A sorozat német kötetei október végén jelentek meg.

A sorozat holti ára 11 000 Ft/kötet.

**ÚJ!**

Halász Előd – Földes Csaba – Uzonyi Pál:  
Német – magyar nagyszótár  
Magyar – német nagyszótár

Az Akadémiai Kiadó felújított német szótárai az új német helyesírás alapján készültek. A magyar – német nagyszótár német szá-  
vai az új német helyesírás követik, a német – magyar nagyszótár valamennyi címzó régi és új írásmódját is közelíti. A szótár így  
helyesírási tanácsadóként is szolgál: a szótárt forgatók akkor is megtalálják a keresett szót, ha nem ismernék az új írásmódját.



## Klasszikus Nagyszótárak: a szó – kincs

Akadémiai Kiadó Vevőszolgálat (1519 Budapest, Pf. 245.) Telefon: 464-5500 Fax: 464-5504 E-mail: custservice@akkrr.hu

# ÍRÓFAGGATÓ



Nádra Valéria

— Ha történeten nem On írná Selmeczi Tibor műveit, olvasná-e azokat?

— Ha nem én írnám, akkor még alaposabban elolvashám, hogy mi jelent meg a nevem alatt.

— Több műfajban publikál. Műszeret legyőzheti mindenkit, színdarabot, verset, szatirát, kabarettet, esetleg műsort vezetni?

— Legjobban töltött csirkét szeretek csinálni, hiszen a főszereplőkön kívül mindenki más. Tisztességen jutnak eszembe a legjobb poénok, hizsisségi évfordulókon meg címerom magam.

Csoda, ha összegezett....

— Inkább lírikus, vagy inkább ironikus alkot?

— Lírikus is, szatírikus is vagyok, ahogy mindenki más. Tisztességen jutnak eszembe a legjobb poénok, hizsisségi évfordulókon meg címerom magam.

— A magyar ember imádjuk a jó humor, szeret nevetni, ugyanakkor a magyar irodalmi ellen kisebb fenntörök és általánosítottan a Válogatott verseivel. Kedvese az utolsó említésben tükrözött hármasját annak, hogy a könyvű műfajoknak hódolt?

— Nem nagyon, amikor például egy este folyamán mintegy kilenc alkalommal próbáltam meg Esterházynek köszönni, akkor is arra gondoltam, hogy azért a hentesnél én kapom a szablikat tanít.

— Irodalmi munkáságának jót tesset a televíziós, vagy inkább irányelv szerinti vele, aiknek a szemében a szerző mindig gyarap?

— Olyan nehéz emberrel dolgozom együtt, mint a Mikroszkóp Színpadon Sas Józsi, a televízióban Markus Gyuri, úgyhogy senki sem igyel.

Azért a dolog a gyakorlatban nem ilyen egyszerű. A Makra utolsó nyugdíjánál tartottam, és tudtam is, mi van a társolyomban, amikor azt mondja nekem a Szakonyi, te, megjelent egy teljesen istucitlen passas

— Van-e olyan kritikusa, akivel boldogan megismerekedné, elkövérzene egy délutánt, és olyan, akinek legszívesebben a fejére borítana egy csorduliget teljes bírát?

Molnár Gáil Péternek öntönök a fejére legszívesebben egy vörös vizet, hogy miért nem írt rólam soha legalább valami moszat.

Októberben volt ötven éves, megajánlóköröse magadt (és termézesítette az olvasókat) a Válogatott verseivel. Kedves Meser, én még nem olvastam öket, milyenek ezek a versek?

— Válogatott verseim? Inkább mazradék verseim. Hiszen a válogatásnál vagy segítségemre volt a BRFK, mely a mai napig örizte elérője néhány hatósági tanítával dedikált példányt, valamint a felcségem, aki felcímében úgy eldugott párat, hogy talán sohasem kerül elő. Maguk a versek, hiszonöt év után kézbe véve, meglepően elektépesek. Megkockázattam, kifejezetten jók is akadnak közöttük. Ha hiszonöt ével fiatalabb lennék, nagy jövőt játsznék magamnak. Sok sikert, és sok claudian peldányt.



Selmeczi Tibort

— Igy válogatott kötetet megjelentetni mindenki számára az addigiakkal, ezzel. Hogyan tovább, esetleg feljedelező önmagát számára újabb műfajokat, vagy az eddigieket folytatja? Mit olvassan, látva legszívesebben legkisebb Selmeczi Tibort?

— Készülök következő kötetemre Üj versek címmel, melyre 75 éve sen fogok nyomdába adni. Addig pedig folytatódik a show, a kabaré, bár nagyon szeretnék miatt végig konsolyan nekilárnai a színdarabfrásnak. Két darabot bemutatták ugyan a nyolcvanas években, de akkoriban valahogy úgy voltan velük, mint az egyszeri drámafrás, aki végignézte a féligr üres nézőteren szorosan jegyző meg: — Nem értem, hogy miért csak ilyen napokon játszik a darabomat, amikor nincs közönség!

Egyelőre tanulom a műfajt, már mint a műfaj és a közösséget. Nincs tiszta kiszármá, hogy kilencven évesen kiváló drámaikkal jelentkezünk. Szírcsére korán érő típus vagyunk.

Mindig azt mondtam, színész lehet feltékeny, de fró soha. Ha egy színházban két drámai hősök van, és bemutatják a Lady Macbethet, a Ladyt vagy Somorjai Piroska játssza, vagy Osváth Katalin. A két színészvészénő ilyenformán rivalizál egymással, megrörréhet, hogy megtépík egymást, kikaparják egymás szemet. De előlem egyetlen mondatot sem bírhat elérni másik fró, mert a világos szíját személyiségeiben átszírve ábrázolom, és a személyiségeket egyszeri, megismérelhetően. (Ma még. Amíg be nem indul a klónozás, de bizonyosra vchető, ha ez a gyorsas napot megérné, akkor sem engem kívánna klónozással gyarapítani.) Viszont én sem tudom (bármilyen színész vagyok is), frókollégám elől elrimi az ő megtépítést. Azért van pofánam írni egy Dosztojevszkij vagy egy Faulkner után, mert tudom, hogy van valami, bármilyen kis személytűnök az univerzumnak, aminről én, és csakis én bírok a művészeti szavával hírt adni.

Makrár. De valahogy nem bíram tőle aludni. Ott cincogott nekem egész éjjel: nem vagy rám kíváncsi? Nem! — mondjam zordonan. De nem volt igaz, kíváncsi voltam, és reméltem hogy az első mondát után

mondjam: sajnos. Ez tényleg remekmű. Egy világ, MADE IN KARDOS G. GYÖRGY, aminben én határtalanul jól érzem magam. Orthon vagyok benne. És megvertem az Avraham Bogatár hét napját.

Az előt még tarrottam magam. Megvártam, míg a Makra megjelenik, és a Makrár együtt kerestem meg Kardos G. Gyurit. Vittem az Avraham Bogatárfutat, hogy dedikáljam nekem, és a Makrár, és én dedikáltam neki. Nagyon meggyőztem mint embert is, mert nincs az fró nemi váll el az embertől. Szerelemremű volt, mert tudott szereznü. Tudta szeredni a vacak, hirány embertársait... Jóbarátok, műsorunk haláláig.

Ma azért már nem így van ez. (Akkor se volt igy, csak nálunk.) Ma, ha nem színlílik meg a plátnában, az imádzseder, nem verik köztölöttet a tam-tamot, akármilyen színész lehetsz, eltűnök a betűsíradatban. Ha nem tudsz reklámot csinálni magadnak, a műved nem történik meg — lehetsz akár a XXL század Dosztojevszkije.

Kertész Ákos

## Barátkozhat-e gladiátor gladiátorral?

regény: színész! A francokat, gonoltatottam én, a Makra a színész, csak még nincsen kész. Nem érdekel, mondjam Karcsinak, nem értek rá dolgoznom. De kolcsónadom, mondta ő nagyon lelkesen, nekem megvan, igazán el kell olvasnod! És kölcsönözött az árkonzort. Mindenesetre beszúvásztottam valahová, hogy ne is lássam és írtam tovább a

úgyis fölkacagok gúnyosan: ez egy remekmű! Haha! Az első mondát után nem kacagtam fel. Minthán az első oldalt is elolvastam, tudtam is, hogy gyarap. Remekmű-gyártás. Nem minden fró tud olvasni, én tudok. Már akkor is tudtam. Nekem négy-öt mondát elég. De azért nem rettem le az első tiz oldalig, akkor leeresztem a könyvet és azt

„Csak a könyv kapcsol múltat a jövőbe”

# A Zrínyi nemcsak „katonai” kiadó

Babits örökkérvényű gondolatát a Zrínyi Kiadó fennállása óta – azaz csaknem fél évszázada – vallja mottójának. A nagymúltú könyeműbely jelenéről és jövőjéről Eszes Máté igazgatóval beszélgettünk, aki saját életét, sőt családjának történetét szorosan összekapcsolhatja a katonasággal, a segyveres testületekkel:

– Én magam majdnem négy évtizede kerültem kapcsolatba a Honvédséggel, ezen belül negyedszázada a katonai könyvkiadással – mondja –, végigjártam a „kötelező grádics” minden fokát, végül 1990-ben a Zrínyi Kiadó igazgatóhelyettese, majd ’94 előttől megbízott – s ’95-től (pályázati úton) kinevezett igazgató letttem. Nyugodtan állíthatom: ismerem a katonai pályát és a laktanyák világát. Hivatalos tiszt voltam, nyugdíjas ezredes vagyok. Talán családi hagyományokat követtem: hiteles feljegyzések bizonyítják, hogy már az 1848-as forradalom és szabadságharc idején kapcsolatunk volt a harcokkal. Egy akkoriban keltezett parókiai napló szerint, Tiszasülyön „az Eszeféle kocsimában foly a toborzás, majd onnan hat legény rukkolt be a szolnoki nemzetőr zászlóaljba” (még azt is megörökítették, hogy aznap enyhén színekrélt az eső...).

Elnöndöbbítjük tehát, hogy törvényszerűen került a katonai pályára?

– Szinte pontosan. Szülein 1952-ben vártak el, nevelőapám – édesanyám második férje – volt katonatiszt, aki ránégytől figyelmetemre erre a korán ismert könyvű hivatásra. Aztán – mivel dolgozott bennem a hunián érdeklődés is – a debreceni főiskolán könyvtár-népművelő szakot végeztem. Ilyenformán aztán természetessé vált: a két dolog összekapcsolódása az életem legszababb pontja.

– A Zrínyi Kiadó szerint az a terület, ahol mindenek helyett megtalálhatja, amit igazán szeret?

– Igen. Bár már a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskolán is népművelőként tevékenykedtem (az idén Jósika Miklós-díjat is kaptam), és magam is irok-tram, sőt szerkesztek is. Kétsége-

hetven kötet körül van az a szám, amely szerkesztői munkáságomat képviseli. Ezek legtöbbje emlékirat, szépirodalom.

– A Zrínyi Kiadó „nyitott” a váltakoztatásban kínálat felé...

– Természetesen, hiszen ez a mai könyvpiacon törvényezik. Hogy csak egyet emlísek, nálunk jelent meg például első kiadásban Irvin Shaw: Oroszlán könyök című regénye. Nagyon

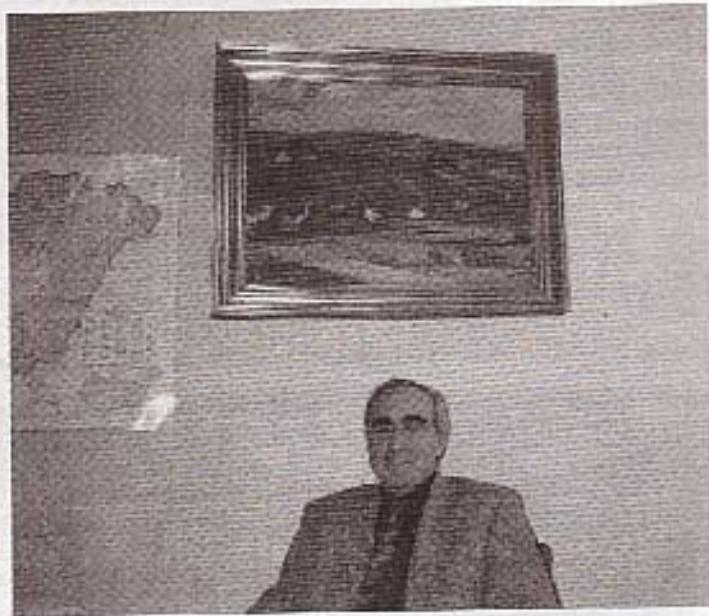
zenkét nyelven jelent meg, Markus Wolfot a New York Times „századunk legnagyobb kémfönnöknek” titulálja, de más országok is superlatívusokban említik tevékenységét, annak ellenére, hogy ez az íris természetesen sok jelentős eseményt nem tartalmaz, bár a hidegháborús korszak legjelentékenyebb ismertjéről származik. Viszont, neki is védencé kell azokat a még előszemélyeket, akiknek befolyása lehetett a történelmi eseményekre annak idején. Egyébként, címé ellenére Markus Wolf körülöttek „arcnélküli ember”: sajátos karaktere a haszadik századnak. A regényszerűen érdekes, izgalmas könyv rengeteg

– Nos, a Zrínyi elsősorban a militáriai irodalmának kiadója, ezért mindenkihez „képben marad” továbbra is: a lebíncselt memoárok, hagyományos és korszerű fegyverzetek ismeretére mellett, a rangos szépirodalom, és sok történelmi regény szerepel palettánkon. Nem kifejezetten arányos, mégis hasonló a Markus Wolf-könyvhöz, remélem sikeresen mindenkihez, a már megjelent kötetek egyneműlyike. Hogy például emlísek, Janusz Piekalkiewicz: A kémkedés világörökségi, Helmut Kohl: Németország egységeit akartam, vagy Peter Paret novemberrre tervezett, A modern stratégia művelői című könyve (Machiavellitől a nukleáris korig).

– Ha jól tudom, a Zrínyi Kiadó kiömlése kedvezményeket ajánl a témái iránt érdeklődő olvasóknak...

– Nem is keveset. Működik az Országos Zrínyi Könyvklub, amelynek minden tagja 20 százalékos kedvezménnyel jut az újdonságokhoz (posta díj nélkül, ezzel a Kiadó magára vállalja), évente a Kültészeti Napja és az Ünnepi Könyvhét alkalmából egy-egy kötetet 35 százalékos kedvezménnyel visz árba meg, ingyen hozzájuthat prospektusainkhoz, s ha egy évre előfizeti a Honvédelmi Minisztérium hetilapját, a Magyar Honvédét, 20 százalékos, fél évre 10 százalékos kedvezményt kap (ugyanez vonatkozik az Új Honvédségi Szemlére is). Tagági díj nincs, a belépés folyamatoss, a 1440 Bp. Postafiók 22-n megrendelhető „Belépési nyilatkozat” kitültése után a Zrínyi Kiadó egy tizenkét darabból álló könyvescsomagot küld a belépőnek, szinte jelképes 1500 forintos áron, s azonnal postázuk a tagságát igazoló kártyát is, könyvjáratunkkal együtt. Az érdeklődők a 210-0099-es telefonszámra szintén tájékozódhatnak a belépési lehetségekről, de megkereshetnek minket VIII. kerületi, Kerepesi út 29/b. alatti székhelyünkre.

Fried Alice



sikeressorozatunk a hirszerzéssel-kémkedéssel foglalkozó. Ezekben a könyvekben vagy egykor kékemek „beszélnek” önmaguk történetéről, vagy valaki más írja meg életrajzukat, pályájukat.

– Nemrégiben jelent meg Markus Wolf – az egykori NDK-s vezető hirszerző – Az Arcnélküli ember című műve. Szinte pillanatok alatt kaphatók el az érdeklődők a könyvesboltokból, borsos áráellenére ma már hidnycikk.

Nem csoda, hiszen nála jobban senki nem ismerheti ezt a „foglalkozást”. A kötet egyébként egyszerre tíz országban, ti-

szenzációt leplez le kifejezetten irodalmi eszközökkel: ezernyi találkozás után most először válik nyilvánvalóvá például az amerikai atomtitkok szöveget megszerzésének körülmenye, vagy hogy miért fogadta Szárlin a poisdami konferencián olyan nyugalommal Truman bejelentését az amerikai atombomba elkészültéről! És még sorolhatnám a könyv izgalmas fejezetéreit, amelyekből választ kaphatunk a szárad jó néhány politikai eseményének háttérére.

– Ez után a nyilvánvaló sikerország után tervezik-e hasonló művek megjelentetését?



# A költő mint háromhetes foxterrier

„Nem a gyermek a még tökéletlen felnőtt, hanem a felnőtt a már tökéletlen gyermek” – ez az utolérhetetlenül hajós (mégis igaz, pontos és bőcs) mondatot ugyan ki más vethette volna papírra, mint minden idők magyar költőinek legelbűvölőbbike: Weöres Sándor? Klasszikussá nőtt pályatársai között van persze nála mélyebb és fűdalmásabb, van eltökélebb és harciasabb, van tragikusabb és egyetemesebb, de senki, megismétlődően: senki sincs költészetünkben, aki nálánál több gyöngédséget, szeretetet tudna ébreszteni olvasójában. Egyéniségenek ez a lefegyverző vonása (s akit nem tudott lefegyverezni, tán nem is volt ember) minden dolgán átut, még szerepjátszó-rejtezőkődő írásai mögül is kibukkan. Magam tizenhét évesen kaptam a kezembbe (anélkül, hogy korábban a költőnek csak a nevét is hallottam volna) a Hallgatás tornyát, 1957 telén boldog-kényeszerű tanítási szünetében, s úgy faltam, hogy amint a végére érem, kezdtem másik előlőről, mintha nem megismerni, de úgy, amint van, megtanulni akarnám. Eközben mindenügy folyamatos elragadtatásban éltem, holott akkor még csak („csak”???) a verseivel találkozhattam. Most viszont, évtizedek múltán, itt vannak a Nemeskéri Erika által összegyűjtött levelek, s a Marfa Mediterrán Könyvkiadó jóvoltából megjelent két vaskos kötet még

csak nem is teljes, hiszen a Weöresnek írott leveleket nem tartalmazhatja. Az elnémény nem kevésbé elementáris, mint amarégebbi, a kamászkori. Az első elképedés annak szól, hogy Weöres privát személyiségének megismerése nem kiábrándító, lefordító, elidegenítő élmény, mint nemritkán más nagyonké. Sőt, még csak komolyabb distanciát sem értek a leveleket író költő meg a verseiből kirajzolódó költő között: az előbbieket papírra vett Weöres bizvált leherne az uróbbi költői képzelelések teremtőménye is...

Fura fénytörést kap olvasás közben a Weöresről szóló irodalom legnagyobb közhelye, gyermekötögege is. Mert igaz, hogy nem állandó Babitsnak (éppen Babitsnak!) elbúszkálunkban vele: „Pár nappal ezelőtt sikérett elvezetni a színességetem”, Pável Ágostonnak meg azzal, hogy „két hónap múlva nagykorú leszek!”, mi mégis úgy érezzük, költőként akkor már rég nagykorú volt, a szünessége pedig (más értelemben, persze) sosem veszett el. Angyalijelenség volt sékelen kultúrahabsolásával, mely elkarázta a tágasságról és előtélementességről árulkodik, folyamatos tanítómester-kereséssel, melyek egy része nem más, mint átlátszó rávászkodás, célszerű hizelkedés, más része összintre kíváncsiság. Csakhogy akár ennek, akár annak adja tanújelét, szuverenitása minden csorbítatlanul megmarad. S a

levelek a vele kapcsolatos előfeltevéseket, reá aggatott címeket is folyamatosan szaggatják. „Mostanában nem verset, hanem kacsákat költök. Valódi kacsákat, keltetőgéppel” – írja 1935-ben Hartvany Lajosnak, „Jelenleg disznópásztor vagyok. Igen egészséges foglalkozás, sokkal konstruktívabb, mint a költészet” – írja 1946-ban Keresztyű Dezsőnek. Póz? Korántsem. A levelezésen következetesen végigvonul annak motivuma, hogy „most éppen fitingem sincs”. S ami rény: Weöres többer kényszerült mezőgazdasági munkákkal foglalkozni, mint „népi” íróként elkönyvelt, de rég Pesten politizáló pályára lért. Csak éppen ő ezt nem tragédiaként fogta fel, inkább egészben sajátos akasztófahumorról. „Folyamatos gyűlések, előadások. Pest vagy Csönge, mindegy: egyformán világváros...” – jegyzi meg 1946-ban. És ahogyan a „nagy” történelem megjelemi a költői műhely háttérében: 1944 februárjában például arról számolt be, hogy „jólesik a nagy nyugalom, mely itt Csüngén körülvesz”, de megemlíti azért egy zavaró körülményt, mely hátrálta az íráshoz: „A környéken – Ausztria, Horvátország – minden éjjel zuhognak a bombák órák hosszat!” S hogy mi minden belép azzal az életbeli Kosztrányinak írja, csak úgy mellesleg, hogy „nappal franciául és kínaiul szándékozom tanulni”, de egy másik levélben

arról számol be, hogy „egy új pálinkafajta elnémeteti lehetősége foglalkoztat”. S tudható, hogy sem ez, sem az: nem vicc. Közben fel-felszisszenünk a meglepetéstől, mert „a gyerek” egy-egy odavetett megjegyzése (a nehéz és könnyű művészettel kettéválásáról vagy a Shakespeare-i és a Füst Milán-i dramaturgia benső rokonságáról) lenyűgöző esztétikai élménytől vall. Ex volna a (kissé lenézően, bár mosolyogva emlegetett) „Sanyika”? Aztán elkövetkezik az összeállítók által önként (de nem önkényesen) kiijelölt időhatár. A legkésőbbi levél 1949-ből keltcündik: „A költészet meg nem engedhető luxussá vált” – írja ekkor Weöres – „Helyette indulószűvegeket gyártok, hogy valami mellékkeszett legyen.” Az olvasóban felhorgad a düh, hiszen az volt a meg nem engedhető luxus, hogy egy Weöres Sándorral ez történjék. De azt is tudhatjuk a levelekből, hogy aki olyan volt, mint egy háromhetes foxterrier, annak – szerencsére – még ez sem árthatott...

Pesti Szalon-Marfa Mediterrán Kiadó

Bp., 1998. I. II. kötet,  
566 + 540 old., 3900 Ft

## Előfizetés gyűjtési akció

**Ingyenesen** lehet a Könyvhét 1999. évi évfolyamának előfizetője, ha van Önben vállalkozó kedv, és lapunkról, olvasása közben olyan jó véleményt alkult ki, hogy nyugodt lélekkel merí ajánlani barátainak is, mert tudja, hogy ők sem fognak csalódni a Könyvhében, és nem fogják sílyos szárkokkal illeni Önt, csak azért, mert elvette őket, hogy **ők is legyenek a Könyvhét előfizetői**.

Tehát, ha van Önben vállalkozó szellem és segítene nekiink új előfizetők toborzásában, akkor nincs más tennivalója, mint megkérni barátait, ismerőseit, hogy fizessenek elő a Könyvhétre.

**Hat tíz előfizetés** ingyenesen érhető el Önnel, vagy az Ön által megnevezett személy vagy intézmény **ingyenesen** lesz a hetedik előfizető. Ennek lebonyolítási módja azzal kezdődik, hogy az összegyűjtőről előfizetési díjár (ez hatvan 2400 Ft, azaz 14400 Ft) feladja rövessé a postautalványon a címünkre (1114 Budapest, Kanizsai utca 41.).

Kérjük, ügyeljen rá, hogy az utalvány pontosan legyen kitültve, neve, pontos címe helyesen szerepeljen. A pénz feladásával egyidejűleg egy horcrékhán adjon postára a hat előfizető pontos adatait: név, cím, kérésbírási cím, számlázási név, cím és az ingyenes előfizetés elmagasztalásához szükséges adatakat: név, cím.

A pénz és a levél beérkezését követően mi levélben visszaigazoljuk az előfizetőket, és mellékeltjük az **elfizetési számlákat** minden új előfizető részére. Ezzel az előfizetés érvénybe lép, és 1999. januári első számláinktól kezdődően az év végig minden lapozáunkat kérbesítő juttatja el az előfizető megadott címére.

**Előfizetés gyűjtési akciót** 1998. december 10-ig tart, és az addig beérkezett előfizetések plusz garanciája: az esetleges jövő évi áremelés esetén is a jelenlegi áron kapják a Könyvhétet.

## SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY KARÁCSONYI KÖNYVAJÁNLATA

**Lakatos Menyhért:** A tűzök (elbeszélések), 120 old., B/6 formátum, színes, fóliázott kartonkönyiben, 640 Ft

**Lakatos Menyhér:** Elbeszélekötetben a mesei, anekdotikus és realizmus elbeszélő hangvétel keveredik, de minden írás közös jellemzője az olvasmányoság, a követelenség és a plasztikus nyelvezet.

**Jókai Anna:** Ne híjenek (regény az ártégedéről, a halálról és a szeretetről – díszműsort), B/5-es formátumban, címafűzött, keménytáblás papírkötésben, 342 old., A magyikerű mű harminc, viltosztalan utánnyomás.

1800 Ft

**Mickiewicz, Adam:** A lengyel női és a lengyel zarándoksg könyvei – Kazinczy Gábor egykori magyar fordításában, valamint lengyel és francia nyelven, Dr. Molnár István előszavával, 230 old., A/5 formátum, címafűzött, egész műszaki körben, 9 oldal illusztrációval, 1500 Ft

A Mickiewicz életművűjeinek megjelenő kötet Kazinczy Gábor egykori fordításában először adja ki a kötő Mickiewicz nagyhatású művét.

**Namur, Iván:** Hét kupa könyve (versek, Magyar Napló Könyvek, franciából fordította Lackfi János és Timis György), 110 old., B/6 formátum, színes, fóliázott kartonborítóban, 570 Ft

A francia nyelvbeli irodalom könyv-

szemédekkének kiemelkedő alkotója

Namur, filozófikus, gondolati különös-

terű műve a francia olvasónak elso-

Címünk: Budapest, 1068 Városligeti fasor 38. T/F.: 351-0593

magyar nyelvű kötet.

**Pasziliana, Arto:** Az újuló malinai (regény – finnbeli fordította Jánovszky Béla, Magyar Napló Könyvek) 186 old., A/5 formátum, kartonkönyiben, színes, fóliázott envelop-pal, 730 Ft

**Pascalina alkastófahumornál**, megrit regényeben (magyaráltak helyzetek során ábrázolja az északi emberei jellemző határtakat) kölcsöngyvirág.

**Tusnádrom, Görz:** A pusztai lelke (regény, Jánovszky Béla fordításában – Magyar Napló Könyvek), 175 old., színes, fóliázott kartonkönyiben,

A/5-es formátum, 730 Ft

A magyikerű svéd író Jézus és Kereszze 16 Szent János gyermek- és ifjúkorú jellemző meg könyvében, mely a felkészülés és a kultúravezetés felelősségeinek bennséges regénye.

**Várkonyi Nándor:** Vandorudomány, I. (a kultúrtörténeti műi első köteté) kb. 520 old., A/4 formátum, címafűzött, keménytáblás, egész visszakötésben, színes, fóliázott envelop-pal, ürömattal, 3300 Ft

A monumentalis műben Várkonyi Nándor egy ma is népszerű ellenmondásos megáldású területet tériképezi fel Keleti és Nyugat kultúrát lejárva: a szellemi jelenségek származásán és folyamatos emberi tapasztalata által megteremtett létrejő köreit, és a horai kapcsolódó tudományos véleményformálás visszacsapjait.

Jó tudni! Jó tudni! Jó tudni! Jó tudni! Jó tudni! Jó tudni!

Megjelent a Perfekt Kiadó **Jó tudni!** sorozatának legújabb kötet:

**Czékus Mihály: Tözsdei fogalomtár**

Ára: 840 Ft



A kezdő tözsdezőknek, a kisbefektetőknek, a tözsde világában eligazodni kívánóknak készült a kötet, mely a leggyakrabban használt fogalmak tömör, hatékony magyarázatait tartalmazza.

A sorozat eddig megjelent kötetei megvásárolhatók a Perfekt Rt. könyvesboltjaiban:

Budapest V., Zoltán u. 10.

Budapest VII., Madách I. u. 10

Budapest XIV., Buzogány u. 10-12. (PSZF)

Megrendelhetők a kiadóban.

Fax: 322-7020

## Az Osiris Kiadó karácsonyi újdonságai

**Casetti, F.:** Filmelmélet 1945–1990

kötött, 2280 Ft

Az 1945 utáni filmelméletek és tudományos diskurzusok összefoglalása.

**Crystal, D.:** A nyelv enciklopédia

kötött, 3800 Ft

A kötet olvasmányosan és magas színvonalúan foglalja össze minden, amit a nyelvről tudni lehet.

**Kákoss László:** Az ókori Egyiptom története és kultúrája

kötött, 2480 Ft

A szerző az ókori Egyiptom történetéről foglalja össze a kezdetektől a napjainkig folyó ásatásokig.

**Kóska László (szerk.):** Magyar művelődéstörténet

kötött, 2670 Ft

Az 1940-es évek óta most jelenik meg először összefoglaló magyar művelődéstörténet.

**Vörösmarty Mihály összes versei**

kötött, 1980 Ft

**Vörösmarty Mihály összes drámái**

kötött, 1980 Ft

**Lázár Ervin: Hapci király**

kötött, 980 Ft

A szerző legújabb meséi Réber László rajzaival.

A kötetek megrendelhetők:



Osiris Könyvkereskedés  
Balási Ildikó  
(1053 Bp. Veres Pálné u. 4-6.)  
Telefon: 266-4999, 118-2516

## A Ciceró Kiadó ajánlata

**Pető Kovács Júlia:**

Csillagszemű kis csibeszék.

Berzélegős versek. Gyermekkeknek szóló – szülők és pedagógusok által jól felhasználható – dallamos, ritmikus, a gyermekkek érzelméi és érzelmi fejlődését serkentő versek gyűjteménye, amelyek témajákról az óvodásuk és kisiskolások közvetlen könyvezése jelenik meg. A megejren szép nyelvezetű, magyaros ritmussú versek, a színes szó- és beszédfordulatok, a versetek lezáró kérdések és feladatok az olvasó gyerekkel tövábbgondolkodásra, érzelmi állásfoglalára készítik. A téma-gazdag versek az oktatási-nevelőiunkban remekül alkalmazhatók, és hozzájárulnak a gyermekek személyiségeinek és haszseretetének fejlesztéséhez.

A könyvet a szüveghöz illusztrációk illusztrálják. A kötet megkapóan kedves borítóját a szerző tervezte. Künyvénél mondanivalóját mosójában így foglalja össze:

Te is magyar, én is magyat!

A hazánkban pici csavar.

Tedd, amit tudsz – a legjobban!

Mindcsaknál csavarabban!

E könyvet az Oktatási Miniszterium 34.621/2/98. XIV. számon a segédkönyvek jegyzékébe felvette.

A fenti könyv sok ezer más könyvvel együtt megvásárolható:

Falukönyv-Ciceró Kereskedőháza

1134 Bp., Kassák L. u. 79,

3290-879, 3291-619, 06-309-495-696



Pető Kovács Júlia  
írásbeli könyvei  
Ciceró Kiadóhoz

# „Az emberiség nem okult a könyvekből...”

## Beszélgetés Kaján Tiborral

Kaján Tibor karikaturista revelatív hatású rajzai egy játékos elme mutatványai, egy javithatallan morálfilozófus kis kockákba zárt töréngései: filozófia és költészet, tiszta logika és szíreldiák, abszurd humor ötvözetei-párlatai. A Munkácsy-díjas, érdemes- és kitüntetett művészeti könyvélemeiről kérdezünk.

— Mostanában mit olvasott?

Hans-Peter Martin-Harald Schumann nagyon érdekes könyvét, A globalizáció csapdáit – amely kicsit megerősített abban a hiteiben, hogy ez már nem az én világom –, és Disraelitől A zsidó herceget. A regényes Disraeliből – aki komoly tanulmányokat folytatott a zsidóság palesztinai szétszórásáról – később miniszterelnök, Viktória királynő kegyelje lett, s nagy szolgálatot tett Angliának.

Az ember tragédiáját már jó ideje minden évben elolvasm. Diák-kori eléményem Rostand Cyranoja, jeleneteket is adtunk elő belülle az önképzőkörben. Goethe Faustja is önképzőkori eléményem, máig elkísért, első fejezeteit ki-vülről tudtam. Gyakran leveszem a polcról, s nagy elvezetel olvasom Herder földrajzi filozófiáját is, amelyben bizonyos népek, országok földrajzi karakterét rajzolta meg. Sokat foglalkoztam az ironikus, szatirikus irodalommal

különböző szituációival foglalkoztam. Újabban nagyon sok klasszikus, Szophoklész, Eurípidész olvasok. Régebben nem érdekeltek a gürög drámák, de most nem tudom miért, rájuk haraptam. Elvezem Devecseri fordításait, s izgatnak a sorhelyzetek, amikor csak tragikus döntés születhet, s az emberi lélek leplezetlenül megrutatkozik. Modern irodalmat csak folyóiratban olvasok, főleg olyan szerzők, akiknek ismerem és kedveltem az írásait. A művészettörténeti könyvek, albumok – mondjak a japán famerszetekről – mindig érdekelnek, szírakoztatnak és megnyugatnak. Sokszor a képek látványa önmagában kielégít. A kép és szöveg pedig

rista is képeken gondolkozik, számonra ezért a versek képei nagyon gondolatébresztők, felélnítenek, s munka előtt megolajozzák képzletem kerekeit.

— Hogyan olvas?

Egyzerre több könyvet is szoktam olvasni, de nem azonos műfajukat. Az is a szokásaim-hoz tartozik, hogy utánanézek mindeneknek, ami egy-egy könyvben felkeltette a figyelmetem, vagy amit nem értettem, megpróbálom elhelyezni a könyv tartalmát, alakjait térhen és időben. Szeretek keresteni, néha önmagában a keresés, kutatás szírakoztat.

— Hány könyvet van?

Háromszor biztosan. A háborúban egyébként elpusztult az egész könyvtáram.

— A munkajához, a karikatúrához megrajzolásához trükkei van könyvek?

— Rengeteg időt töltök el a rajzaim előkészítésével, sokat olvasok hozzájuk. Akkor tudok nyugodtan dolgozni, ha úgy érzem, nem hiányoznak az ismereteim. Megkövetelem magamtól, hogy ismerjem azt a művész, filozófust, közéleti személyiséget, akit lerajzolok, hogy párban, mozdulatban, ruházatban, szellemiségben ne hibásan jelentsem meg. A napi politikai eseményeket is megpróbálom beigazjni a kultúrtörténetbe, megtalálni az adott helyzethez hasonló korábbi történelmi szituációkat, hogy felmutathassam a párhuzamokat, s a politikust „belhelyettesítésben” hajdanvolt kollegájával.

— Hogyan lehetne ma válaszolni Rousseau kérdésére: ment-e a könyvek által a világ előbb?

— A világ nem, az egyén talán igen. Az ember a könyvek révén információkat szerez a vilagról, elűzi az utalmat. Az emberiség azonban – úgy tetszik – nem okult a könyvekből. Mintha Schiller, Goethe, Thomas Mann, Madách és a többi nagy nem lett volna, s nem lett volna le bőlcse dolgokat. Amikor cselekedni kell, elfelejtjük ezeket a műveket. A cselekvés valahogy más agypályákon zajlik.

Gernai András



— Kik azok az írók, melyek azok a művek, akik és amelyek nagy hatással voltak önre?

— Karinthy Frigyes életről gyermekkorum óta érdekel. És járása, gondolkodásmódja, a dolgokat felülről, tárgyalagosan, mégis lirálva, együttérzéssel láttató szemléletmódja megkerülhetetlen és utánorzhatalan. Swift Gulliverje ugyancsak gyerekkorum nagy olvasmányélménye. A különböző utazások, s a könyv minden lapját átható irónia tett mély benyomást rám. Madáchról

foglalkozó munkák: Bergson és kedvenc filozófusom, Schopenhauer tanulmányai.

— Előfordult, hogy családott könyvekben?

— Sok híres könyvből csalódtam, például Dickens Pickwick klubjában, egy idő után egyoldalának, a kalandokat egykaptatásra készültnek éreztem.

— Milyen könyveket szeret?

— Az olyan szépirodalmi művek szólítanak meg, amelyek szinkron dolgaival, gondjaival, az emberi sorossal, a társadalmi élet-

együtt számonra olyan, mintha egy színházi előadást néznék. Szeretem a tényirodalmat, a történelmi, filozófiai, szociológiai, társadalomlélektani, pszichológiai műveket.

— Versek?

— A legtöbb emberrel ellentétben szeretek verseket olvasni. Amikor hosszabb metróútra indulok, gyakran zsebrevágók egy verseskötetet. Különösen Babitsról, Csokonairól, Kosztolányiról, Heinéről, Goerhéről szeretem. A költőhöz hasonlóan a karikatu-

# AZ AKADÉMIAI KIADÓ ÚJ SOROZATÁNAK ELSŐ KÖTETE



PSZICHOLÓGIAI SZEMLE KÖNYVTÁR 1.

Megismeréstudomány és mesterséges intelligencia

Szerkészettető: Pléh Csaba

1680 Ft

A kilencvenes években hozzáink is betört a MAKOG: azaz magyar hangon is megszólalt a kognitív tudomány. Ez a kötet a VI. MAKOG találkozó (1998) anyagából indul ki, s bemutatja, hogyan kapcsolódik a kognitív kutatás olyan hagyományos kérdésekhez, mint a test–lélek viszony vagy a gépi és emberi gondolkodás hasonlóságai és eltérései. A kötetben a filozófiatörténet, a logikai szemantika és az analitikus filozófia számos kérdésére a kognitív selfogás új válaszokat kínál. Emellett azonban számos új kérdést, pl. a gépi és az ember ember általi szimuláció problémáját vagy a teleologikus magyarázatok életkori fejlődését is ez a megközelítés illíti előtérbe.

A tanulmányok a kísérletezés, a történeti és fogalmi elemzés és a gépi modellálás érintkezési területein kerülnek arra a közös nyelvet, amely a szérválasztott tudásterületek egyesítésére segíti majd. A szerzők jó része fiatal, aminél társadalmi jelentése is van: olyan nemzedéket képviselnek, melynek számára a szakmakövi szemlélet már nem merész újdonság, hanem a hétköznapok része lesz.

Követünk a pszichológia, a filozófia, a számítástudomány és a nyelvészeti iránt érdeklődők számára egyaránt érdekes új szempontokat mutat be.

PSZICHOLÓGIAI SZEMLE KÖNYVTÁR

Megismeréstudomány  
és mesterséges  
intelligencia

PLÉH CSABA

AKADEMIAI KIADÓ

A könyv megrendelhető: Akadémiai Kiadó Rt. Vevőszolgálat 1519 Bp., Pf. 245  
Tel: (1) 464 5500, Fax: (1) 464 5504, E-mail: vevoszolg@akkrt.hu avagy  
Tudományos szerk. marketing tel: 204 3976/209 mellék.



## A HELIKON KIADÓ AJÁNLATA



Márai Sándor: Napló 1943-1944  
1200 Ft

Újra megjelenik az írónak a világháborús években vezetett naplója.



Lengyel László: Kívül és belül  
980 Ft

A kötet Lengyel László kilencvenes évtizedben írt kisességeinek gyűjteménye. Igy részük megjelent korábbi kötetében, más részük naplólapok, hetilapok hasljain. Többsegük mondanban ebben a formában saha, schul.



Dacia Maraini: Marianna Ucráia hosszú élete

1180 Ft

Szicília, a 18. század eleje. A történet lőhűse: egy szép fiatal lányka, akit a palermói arisztokrácia szokása szerint igye korsán – rizsinhárom éveset – férjhez adnak. A nagybátyjához.



Graham Swift: Utolsó kívánság  
1180 Ft

A regény egy kölönöséges, bár az idő műfával egyre bizarrabb nap röjténete, amelyben Jack Dadds, a londoni hentes végsakarának végrehajtására lepközeli bárának és mostolásia indulnak útnak, hogy hanvait a tengerbe szójták.

A könyvek megrendelhetők a Helikon Kiadónál: Budapest V., Papnövelde u. 8. Telefonon Borbíró Zsókánál és vagy Varga Istvánnál a 317-4957-es számon vagy a 317-4964-es faxon, valamint megvásárolhatók a Helikon Könyvesházban: Budapest VI., Bujcsy-Zsilinszky út 37.

## NOVEMBERI PROGRAMOK A LIBRINÉL

- Első vidéki könyvesboltunk nyitása a kecskeméti Pólus Rónában!!!  
1998.11.19., 16 óra, Pólus Róna Könyvesbolt, 6000 Kecskemét, Felcsút utca 27.
- Chagall La Fontaine Faludy Állatokról sajátújelköszönő és dedikálás:  
1998.11.20., 16 óra, Studio Konyvesbolt, 1052 Vaci u. 22.
- Mészáros Izolda Karácsonyi album dedikálása:  
1998.11.24., 17 óra, Studio Konyvesbolt, 1052 Vaci u. 22.
- 5 éves a Kortárs Kiadó - Bánáti találkozó a ma élő írókkal:  
1998.11.26., 16 óra, Studio Konyvesbolt, 1052 Vaci u. 22.
- Edesvíz Kiadói hétök - egyszer kiadványok 20-30-40%-os engedménnyel kaphatók:  
1998.11.01.-30., Europark Konyvesbolt, 1191 Bp., Üllői út 201.
- Feng-Shui tanácsadás:  
1998.11.27., 16 óra, Europark Konyvesbolt, 1191 Bp., Üllői út 201.
- Müller Péter Világörökök dedikálása:  
1998.11.28., 16 óra, Oktény István Könyvesbolt, 1137 Bp., Szent István krt. 26.
- Bánáti János Amikor én még kiürítettem:  
1998.11.26., 17 óra, Sugár Konyvesbolt, 1148 Bp., Órs vezér tere
- Müller Péter Világörökök dedikálása:  
1998.11.27., 16 óra, Sugár Konyvesbolt, 1148 Bp., Órs vezér tere
- Edesvíz Kiadói hétök - egyszer kiadványok 20-30-40%-os engedménnyel kaphatók:  
1998.11.01.-30.-ig, Keleti Konyvrúház, 1077 Bp., Baross tér 22.
- Müller Péter Világörökök dedikálása:  
1998.11.19., 15 óra, Keleti Konyvrúház, 1077 Bp., Baross tér 22.
- Bánáti János Amikor én még kiürítettem:  
1998.11.21., 12 óra, Pólus Konyvesbolt, 1052 Bp., Szentmihályi út 131.

## DICSEMÉRI PROGRAMOK A LIBRINÉL

- Mészáros Izolda Karácsonyi album dedikálása:  
1998.12.03., 17 óra, Cevina Konyvesbolt, 1053 Bp., Kissinai Lajos u. 4.
- Szepesi György Bócsát a mikrofoni dedikálása:  
1998.12.04., 16 óra, Sugár Konyves-

bolt, 1148 Bp., Órs vezér tere  
■ Pierre Székely Péter Álbum dedikálása:  
1998.12.03., 16 óra, Studio Konyvesbolt, 1052 Vaci u. 22.  
*A Libri ingyenes hirdetési szolgáltató szám: 06-80-754-274*

### AZ ÍRÓK BOLTJA

NOVEMBERI PROGRAMJAI  
(1861 Bp., Andrássy út 45.)

*A programok du. 4 drátor közülüknek*

- 24. kedd Órás a BALRÓN körül: művészeti folyóirat Vendégeink a lap munkatársai és barátai.
- 25. szombat Pálminák Kiadó - Versek napja Híly János: Istenek Komény István: Világautó verset Térey János: Verset
- 26. csütörtök Hardincky László: Kortársi költemény c. verseskötetének bemutatója (Jelenkor)
- 30. hétfő Vendégünk Faz Pál Izraelben elô képművész (Norma Kiadó) Shakespeare Szonették Szabó László fordításában, Faz Pál illusztrációival A művészkel Kőrösi P. József beszélget

### A FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZ

NOVEMBERI PROGRAMJAI  
(1072 Bp., Rákóczi út 14.)

- 1998. november 19. 11 óra: Szepesi György: „Órai szerelem a mikrofon” c. könyvét dedikálja a szerző (Paganini Kiadó)
- 1998. november 19. 15 óra: A Fókusz Könyváruház és az Edelweiss Kiadó közös rendezvénye, melynek témája: Feng Shui, a tervezés ár kínai minősére. Előadók: Szilvásy Judit építészmérnök, Feng Shui-tanácsadó
- 1998. november 20-tól Kállitás leírható meg a Fókusz Könyváruház tisztogójában Mészáros Izolda: Kicsi Berta nagymamám szép női c. könyv képanyagából (Ungarának Kiadó)
- 1998. november 24. 15 óra: A Kazinczy Kiadó új könyveinek bemutatója Árva-Dicház: Globalizáció és kultúrfeldirkesztések Mo-ut Kopáthy Sándor: Nyugat felé Matolcay György: Sokk (vagy kevés?)
- 1998. november 25. 16:30: Környel-Könyvér Verébkelés

## PARNASSZUS ANTIKVÁRIUM

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 50. Tel./fax: 311-6049

vásárol régi könyveket, könyvtákat, műfaji, tartalmi, időbeli kölönbségtől mentesen, ám válogatva.

„Mindenfélét, de nem minden”

Előzetes telefonos egyeztetés alapján  
díjtalan kiszállás, szállítás.

Minden könyv egy helyen!

TANKÖNYVCENTRUM  
a Kódex Könyváruházban

Budapest V., Honvéd u. 5. (A Parlamenttől egy percre.)

Telefon: 332-7357

Az általános és középiskolai tankönyvek közel teljes  
választékával várjuk kedves vásárlóinkat.  
Minden könyvet egy helyről!

# Libri sikerlista

1998. október vége

A Libri üzlethálózatban regisztrált vásárlások  
számítógépes összesítése alapján

1. Varnus Xavér:

Folytatás

Aquincum Archive Release

2. Baxendale, Martin:

A nő működése

Animus Kiadó

3. Merle, Robert:

A bályány

Európa Könyvkiadó

12. Kuzantakisz, Nikolett:

Krisztus utolsó megkísértése  
Edesvíz Kiadó

13. Kukorelli István:

Alkotmánytan  
Osiris Kiadó

14. Uri, Leon:

Szentháromság  
Aquila Kiadó

15. Deary, Terry:

Ütödött görögök  
Egmont-Hungary Kiadó

16. Drozsin, Michael:

A biblia kódja  
Vince Kiadó

17. Updike, John:

Párok  
Europa Könyvkiadó

18. Bulgakov, Mikhail:

A mester és Margarita  
Europa Könyvkiadó

19. Waltari, Miklós:

Szinuhe  
Europa Könyvkiadó

11. Wodehouse, Sir Pelham

Grenville:  
Halihó, Jeeves  
Falukönyv-Ciceró Kiadó

20. Szepes Mária:

Pöttyös Panni az óvodában  
Edesvíz Kiadó

# AGGÓDÁS AZ OLVASASÉRT, A KORTÁRS IRODALOM MÉRT

Elhangzott a Kossuth Rádió Irodalmi Újság c. műsorában 1998. október 31-én. Felelős szerkesztő: Környei Zoltán.

Vágó Péter, műsorvezető: Máig érvényes az illetékes szakembereknek az a sok évre visszanyúló aggodalmat megvalósítására, hogy a vizuális nevelés elmarad az írásolvasás oktatása mögött. Emellett hozzájárult rám, hogy a műszaki színű megnevezésben a könyvekkel, elutasították az irodalomot.

Nagy Attila, olvasáskutató:

— Az olvasás nem egyszerűen ismeretek szerzése — környezetünknek és önmagunknak a differenciáltabb megértehetőséget is jelenti. A jelenségeket néven kell nevezni; azt vagyok képes megállítani, amireink már ismerem a megnevezését. Igaz ez az érzelmekre is, és különösen igaz a szépirodalom olvasmányok esetében. Az olvasott események, jellemek, színtípusok valójában csak indították a könyv olvasásához, hogy a saját magam feszültségeir, konfliktusair, vágyair tükrözzen a szöveget, azaz beinduljon a párbaszét a szöveg és a saját belső világom között. Ennek a párbaszének a legfontosabb funkciója egyfajta béketeremtés, riasztás, előrejelzés. Ezért kell újra meg újra arról beszélnünk, hogy az olvasásnak persze ismerettszerző, szókincs-gyártó, viselkedésreprezentátor bővíti, a modellekkel beépítő szerepe is van. Ezen túl van a mentálhigiénés funkciója, ami nagyon lényeges.

**Csutoras Gergely:** — Lehet-e tudni, milyen társadalomi problémákat okoz, hogy az emberek elutasították a

könyveket, elutasították az irodalmat?

N. A.: — Vannak nyilvánvaló üzleti érdekek, ugyanakkor mindenki tudja, hogy ha eltitnik egy községgnek az összetartó erejét, amit éppen a mitoszok, mesék szolgálnak elsőrendűen, akkor ebben a környezetben kifejezetten morbid tünetek lépnek fel. Növekszik az öngyilkosságok, a nemi tározások száma, máspedig Magyarországon az alkoholizmus, a drogfogyasztás növekedése jól ismert.

**Cs. G.:** — Mi az oka, hogy egyre több a gyermekbalesetek száma?

**dr. Perényi Attila főorvos:**

— Ahogy én emlékszem a gyerekkoromra, lehet, hogy szerencsések voltunk, de nem szabadunk annyi haleszettel, mint a mosolyt gyerekek, akik a szobában ülnek a színtípus elött, nézik a televíziót, eltanulják a különböző akciókat, aztán kikerülnek a szabadba, alkattalag nem felkészülve megpróbálnak különböző ekspresztív gyakorlatokat végezni, ami nyilván kudarca van itt!

**Cs. G.:** — A gyerekek régebben nem néztek videót, akkor könyvet olvasztak, és ezekben voltak akciók.

**P. A.:** — Ugy gondolom, hogy a gyerekek a könyvbeli elminyeket lassabban élték meg, saját maguk rendezték el, és a gyerek lelkükére nem feltérülően az agresszív oldalról közelítette meg az akciókat, hanem feloldotta a szülői ház melege, az iskola, az ismerősök, a nagyszülők stb. hatása. Most egyszerűen visszaláznak egy brutális elményhez.

**Cs. G.:** — Beszélgettem egyesre Spiró Györggyel, sőt azt mondta, azért nem tud tanítani a föiskolán, mert a föiskolának egyszerűen nem érlik, amit elmond.

N. A.: — Az Egyesült Államokban teljesen bevert dolog, hogy egyetemiek kerülnék olyan diákokat, akik gyakorlatilag nem tudnak olvasni. minden egyes egyetemi campuson van egy felirat: Olvasásklinika. Az Egyesült Államok felnőtt lakosságának 1/5-e funkcionális analfabéta. Mi még nem tartunk itt. Adatank szerint maximum a felnőtt lakosság 6–8%-a lehetséges analfabéta. De tudatosítanunk kell, hogy ha

nem használunk új módszereket, a család felelősségeit nem hívjuk fel őjük, a pedagógusokat nem figyelmeztetjük erre a veszélyre, akkor Spiró Györgynek egyre erősebb lesz az igazsága. Is egyre több egyetemen nálunk is be kell indítani az olvasásklinikákat.

**Cs. G.:** — Hogyan hat a kultúrára az olvasás hiánya, az irodalom egyre kisebb súlya?

N. A.: — Az olvasás, a szépirodalom olvasásának hiánya bizonyára együttesen jár az, hogy a viselkedéskultúránk válik egyre differenciáltabbnak, egy-egy kérdésre több mondatban és ingerülten válaszolunk, ahelyett, hogy megpróbálnánk megérteni, mi van a kérdés mögött. Megpróbálnánk a kérdést helyebe beleképzelnünk magunkat, és vele egy hullámosszon megvitálni és elrendezni a konfliktust. Azaz a viselkedési repertoár lesz szegélyesebb, hogyha kevesebb könyvet olvasunk.

**Cs. G.:** — Hogyan változtatja meg a szépirodalom hiánya az emberek személyiségett?

N. A.: — Az egész életünk, a tevékenység-szerkezetünk alapvetően egy racionálisabb, célszerűbb, praktikusabb karaktert kapott. Tehát a belefeledekozó, önmagában örömtől jelentő tevékenységek háttérbe szorulnak.

**Cs. G.:** — Milyen jelei vannak annak, hogy a társadalomban egyre kisebb súlytal szerepel a szépirodalom? Mi ennek a következménye?

N. A.: Vizsgálatok szólnak arról, hogy a tévé egyre több időt rabol el a napjainkból, és egyre kevesebb percert töltünk olvasással. És a legnagyobb vesztes nem egyszerűen a szépirodalom, az értekerők körfelében, a körfelében a legjobban, mint hiszen a lektúr, a divatos különböző szórakoztatás olvasmányok azért még jelen vannak. Azt is hozza kell tennem, hogy feltehetően ez is köroldali jelenség. A '89-ct követő változásokban az irodalomnak a rövid beszéd-funkciójára eltitnik, és az irodalomnak is zavarba phöt. Elkezdték szövegeket gyártani, holott az emberek töltésekkel, olyan töltésekkel keresnek, amelyek segítenek bennünket abban, hogy a

saját életünket is értelmes egészítetté konstruáljuk.

**Cs. G.:** — Mit lehet ez ellen tenni?

N. A.: Legelső lépésként a diagnózist kell megfogalmazni. Ma a legnagyobb kulturális hatalom teljesen nyilvánvalónak a televízió. Néhány évvel ezelőtt egy nagy nemzetközi összehasonlító vizsgálatot végeztek és kiderült, a finn gyerekek tudnak a legjobban olvasni. Az okok sokfélek, de az első és legfontosabb valószínűleg az, hogy noha ugyanazokat az amerikai krimiket nézik a finn tévébenek is, mint mi, azzal a kis különbséggel, hogy a finn televízióban felirattal jelennie meg ezek a filmek. Azaz: a finn televízió megspárol súlyos pénzeket az, hogy acím szinkronizálta, hanem olvastatónaként a gyerekeket naponta gyakorolhatja az olvasáshoz. Ha a Magyar Televízió nem tenné semmi másit, csak a szinkronizálásra szánt filmeknek, mondjuk, a hármasdát feliratozna, és az így megrakarított pénzből évente két-három magyar klasszikus dramatizált adaptációját levételek az 1-esen, 2-esen, a Duna Tévében, akkor a gyerekek olvasástechnikáját, idegen nyelv iránti tanulékonyságát is segíthetné, hiszen belemászik a fülebe az angol, a német szöveg, és ugyanakkor a magyar kulturális örökség átadását is segítheti.

**Cs. G.:** — A magyar kulturális vezetés, az NKA mielőtt az őtől, hogy javuljon Magyarországon az olvasáskultúra?

**Jankovics Marcell, rajzfilmrendező, művelődéstörténész, az NKA vezetője:** — A Nemzeti Kulturális Alap annyit tehet, hogy abból a pénzből, amit juttatnak neki, lecímzésük szerint minden több könyvet jelenír meg és a könyvtárakat úgy támogatja, hogy működésük minden szinten támogatott legyen s a színvonala is emelkedjék. Másfelől tulajdonképpen a műveltség restaurációjáról, egy szellemi sík helyreállításáról van szó, ami nemcsak az NKA, hanem az egész ország dolga. S azt kell mondjam, itt csöisorban az iskolai írás olvasástanfolyamon fordul meg a dolog. Mert gyerekkorban kell megtanítani az embereket írni olvasni, akkor kell



velük megszeretni az olvasást. S ha nincsenek otthon a családban könyvek és könyvtárba kell menni azért a kér könyvét, amit az embet elolvast egy éven belül, akkor bizony nem tud kialakulni az olvasás szerelete.

Cs. G.: *Csakhogy könyvtárba ír eggyre nebezebb menni, hiszen nagyon sok könyvtár megeszeli.*

J. M.: A rendelkezésre álló néhány tizennyolcban csak részlegesen lehet támogatni az ország könyvtárait. Magyarán mondva: a könyvtárokat bizonyos értelemben úgy kell tekinteni, mint kultúravezetőkönkormányzati intézményeket, és nyugati, gazdagabb országokból vett példákból tudjuk, teljesen normális, hogy egy kis település könyvtárat maguk a lakosok tartják fenn. Ezért nagyon fontosak a civil szerveződések, amelyek előterítik az önkormányzati választásokon. Törjenek előre a kultúrára!

Cs. G.: *Mi jut az embereknek ezrehez, ha megérdezik őket, számukra mi a kultúra?*

### Hidi Péter szociológus:

10-12%uk említi a könyvet, Magyarországon úgy minden 7-8. ember olvas, míg mint szépirodalmat, komoly, a könyvtárosok által magyarsnak minősített irodalmat. Visszgálatunk szerint csökken a könyvtárak száma, viszont kevésbé csökken az olvasóké.

Cs. G.: *Az ön számára mi volt a legmeglepőbb a kutatásában?*

H. P.: - A megkérdezettek 3-4 százaléka jár színházba, ehhez köpest mindenki a színházat említi mint leggyakoribb kulturális elmeny. A színház van a kulturális hierarchia tetején. Amikor a Budapesti Kulturális Bizottság színházi ügyet tárgyal, ott van öt-hat tévékamera, amikor megválasztják a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár igazgatóját, akkor a kutyára sem ki-váncsira erre. Megjelenik egy könyv, amellel elmegy a politikus, az újságíró, az utca embere is. Ha egy színésznek rossz kedve van, az színész.

György Péter eszterta: - Kulturális formák között mindenig van bi-

zonyos vertikális. Teoretikusan mindenki azt gondolja, hogy a kultúra olyan terület, amelyiken minden verseny s mindenkinél jóga van kifejezésre juttatnia a saját kultúráját. Viszont a gyakorlat azt mutatja, a piacok kell megszerenzetni azokat az eszközöket, a technológiákat, amelyek ahhoz kellennék, hogy a jogokat érvényesítse. Nincsen jobb és rosszabb kultúra, nem nagyon mondhatja el senki, semmilyen társadalmi csoport, hogy az ő kultúrája erősebb, mint a másik.

Cs. G.: *Csakhogy a magas kultúra képviselői soha nem mondják, hogy az általuk képviselt kultúra erősebb, mint bármelyik másik. Ez ehhez megyan az intézményi rendszer, az eszközök.*

Gy. P.: - Nem gonoszságból mondjak. Mindenki egy bizonyos típusú hagyományt képvisel, és úgy gondolja, ha nem gondolkodnak ennek a hagyománynak a továbbhelyezéséről, akkor a világot komoly veszteség éri. A mai magyar társadalom természetesen a magas

kultúra védeltségeért küzd egy bizonyos szempontból. Nevezetesen: elmúlt az a nem piaci állapot, amikor a magas kultúrát politikai legitimációval lehert megvédeni. Most meg kell tanulunk, hogy a piaci legitimáció honyolhat dolgokat.

Cs. G.: *A kultúrának egyik legfontosabb megnyilvánulási forma az irodalom. Ezen a területen érzések-e ez a vállalkozás?*

Gy. P.: - Az olvasás kisszintű a minden nap elvtől és lüképpen az iskolából, illerő teljes mértékben osztályfüggő képességgel válik. Nevezetesen: a középosztály képessége. Ez jóval többet jelent. Ugy gondolom, a könyvkiadás már már rendbe jött, de a magyar kérdés az, hogy valóban képes-e az iskolarendszer fenntartani és megtagadni azt a kohézív szerepet, aminek a feladata: a magyar lakosság a gazdasági helyzetből függetlenül birtokában maradjon annak a beszédképességeknek, ami a társadalomhoval való sikeres integrálódásának a feltétele. Ez az olvasás kérdése.

## „Mindig könyvvel kelek útra” Beszélgetés Peter Weidhaas-szal, a Frankfurti Könyvvásár igazgatójával

Balázs Attila, műsorvezető: Október 6-án nyitotta és 12-én zárta kapuit a Frankfurti Könyvvásár, amely az utóbbi időben igencsak felkorhácsolta irodalmi vizeinket. Indulatokat gerjeszt, vitákat szit. A Frankfurti Könyvvásár köztudottan a világ legnagyobb, legfontosabb könyvvására, amely most ünnepelte létejének 50. évfordulóját. Ez a vásár immár nem csupán a Gutenberg-galaxisé, hanem a komputergalaktikáé is. Filmek, színháznak, zenének ugyancsak otthona.

dr. Peter Weidhaas, a könyvvásár igazgatója: - A Frankfurti Könyvvásár nem irodalmi festivál elősorban, hanem az új kiadványok bemutatkozási terüle. A kommunikáció rövidjének is nevezhetném, melynek egyik fontos tényezői, főszereplői a kiadók, a könyvek, a vevők és a média. A Frankfurti Könyvvásár tajékoztatási pont a kiadó számára: hol tart, és hol tartanak mások.

Jászai Lídia: Jövőre Magyarország lesz a meghihető vendég. Az Ön tapasztalatai szerint milyen pavilon arathat sikert, az e, amelyik az egyszerűt, a különlegeséget

probálja kiibangsítani, harsánydagra türekkzik...

P.W.: - Szerintem nem a harány fellépés számít.

J.L.: - A svájci idei központi pavilonja igen szerény és visszafigyel, ami eleganciát kölcsönöz neki...

P.W.: - A svájci szervezők a vásár nyilvaggájával, zajával és információs áradatával szemben az alkotók nemcsak formáját vilasztották. Mint beharmonizátor, igazán volt. Az emberek szívesen tattak kioldat az ó terrinckben, ahol nyugalomban mélyedhettek el a fel-színes látvány helyett a tartalmi mélyiségekben.

J.L.: - A magyar szervezők sajátosításkorától ismertetik elkezelésüket. Az ők, hogy megmutassák, milyen értékeink vannak. Érdeklődik ezt a német közönséget? Nem lenne-e vajon helyesebb a vásár szempontjaihoz, a vásár elvárásaihoz igazítani a koncepciót?

P.W.: - Egy országról mindenig is kialakulnak klisek, közhelyek. Nem szabadna ezekre a közhelyekre alapozni. Jóval fontosabb, hogy a magyarok milyennek lájkálnak magukat, mi a helyzet ma Magyarországon. Mivel a magyar irodalom és kultúra legfontosabb jellemzői. Általában heves reakciók, kifos és fájdalmas viták sora előtt meg a vásári föllépést. A ma-

gyarok ebben nincsenek egyedül. A leghelyesebb az lenne, ha nyilvános és nyílt párbeszéd során alakulhatna ki, magában az országban, hogy kik és miik is ők, mire tartanak és ezt hogyan lehetne a legkarakteresebbben megmutatni. Ezután kivetkezhet az a fizikai, amikor kijelölhető, mely szerezők tudják képviselni ezt az identitást, kiket és hogyan kell a vásáron fölvonultatni. Ehhez pedig nélkülözhetetlen a közösségi konzsenzus. Ez a legnehezebb az előkészületek folyamatában.

J.L.: - Lehet-e a vásáron szárazas csinálni?

P.W.: - Epp az idén volt egy nagy származék, aki tavaly is védője volt a könyvvásárnak: José Saramago. Ő most is föllépett a portugál standon és a vásár ideje alatt nyerte el az irodalmi Nobel-díjat. Már éppen úton volt a repülőtérhez, amikor megérkezett a hír, úgyhogy szinte a repülőről hoztak vissza, hogy a közönség felgyűlésben örölkesszen a sikernél.

Az a tény, hogy majd 10000 újságíró nyilvánosan tárta ki a csarnokban, lehetővé teszi, hogy valakinek a neve bekerüljön a média forgatagába és elérjen a világhat.

J.L.: - Ha egy Schwerpunkt-ország sikerkkel mutatkozik itt be, az politikailag és gazdaságilag is kamatozhat. A médiaiban szinte

egy éven át főszereplővé válik.

P.W.: - Mindenki általánosan a siker föllépés nagyon gyümölcsönből lehetséges. A hollandok pl. néhány évvel ezelőtt igen ügyesen és szakszerűen mutatkoztak be. Ami az amúgy hűvös német - holland viszonyokra is pozitív hatást gyakorolt.

J.L.: - Ón már 30 éve részt vesz a Frankfurti Könyvvásáron vezetőben. Hibetlen menyasszú könyvvel került kapcsolatba ennyi idő alatt. Jut-e egyszerűen ideje az olvasásra? S ha igen, akkor mit olvas a legnehezebb?

P.W.: - Hivatalomnál fogva sokat vagyok tónus. S a repülőtériken, a hotelszobában ilman ténylegesen szakákon minden olvassással töltöm az időt. Ilyenkor mindenig utazásom célzásáig irodalmár olvassam, mert meggyőződök benne, hogy az irodalom a legnépszerűbb forrás egy ország élénél, az emberek hétköznapjainak gondjainak a megismeréséhez. 30 éve mindenig könyvvel kelek útra és egy regényt, irodalmi körtéren keresztül már azelőtt eljutok az országba, mielőtt a repülőgépem valóban ott landolna.

(Elhangzott a Kossuth Rádió Irodalmi Újság c. műsorában, 1998. október 24-én. Felelős szerkesztő: Körösi Zoltán.)

# „Eljutottunk a végső kritikáig, de parlamentáris úton akartuk megváltoztatni a rendszert”

## Lengyel Lászlóval beszélget Bossányi Katalin

(Interjú részlet a Perfekt Rt. és a Pénzügykutató Rt. közös kiadásában megjelenő, Lámpások az alagútban c. interjú-kötetből)

— Hogyan tudták meg, hogy az Intézetet felszámolják?

— Miután megjöttünk Kínából, már érződött: baj lesz! Nem szemérem elhallgatni, hogy gyakorlatilag már 1986 ószétől egy előre, s nem túl jó irányi vita alakult ki a Pénzügykutató Intézetben belül a tradicionális két szellemi irányzat, az institucionalistáknak nevezett, a politikában nagyobb szerepet vállaló szárny és a monetaristák között. Ez azt jelentette, hogy a két fél kölcsönösen egymás szemére hánnya: nem azt csinálja, amit kellene. Ez még tette, hogy Hagelmayer — aki korábban csodáisan egyensúlyozott a két irányzat között — 1986 végére egyértelműen a monetaristák mellé állt. Ennek voltak irányítási és szervezeti köverkezményei is. Hagelmayer nem a Pénzügyminiszteriumból a kutatóba akkor átjövő Csillag Istvánt nevezte ki az institucionalistákat tömörítő osztály vezetőjének, hanem az „igazi pénzügyes” Bokros Lajost. Bokros erőszakkal próbálta az osztályt „pénzügyesíteni”. Ez konfliktusokhoz vezetett. Külnösen azért, mert az ugyancsak a monetarista iskolához tartozó Surányi György is vezetett egy osztályt, de ott béke és barátság honolt. A Bokros-féle osztályon kiéleződött a vita a „kinek dolgoznak” kérdésben. A nem követelten a pénzügyekkel, a költségvetéssel foglalkozó kutatók okkal éreztek úgy: kezdenek feleslegessé válni. Ebben a légióban volt némi szerepe a Medgyessy féle kijelentésnek: költségvetési megtakarítási okokból kell felszámolni a Pénzügykutató Intézetet.

— Ez az ö döntése lett volna? A politikusok úgy emlékeznek, hogy a felszámolási döntés a párt legfelől köreiben született meg!

— Többször nyilatkozta, hogy

az ö döntése volt. Mi akkor egyszerre voltunk a begyében az öreg kádáristáknak, de az „új undokok” — például Bereczék, Grószék — se rajongtak értünk. Akárki is döntött, az volt a híttérben, hogy a gazdasági reformok érdekében azokat, akik ennélfogva előbbre tartanak, el kell hallgattatni. Medgyessy ezt elég világossá is tette a számunkra. Azt mondta: a gazdasági reformokat — úgy, ahogy a dokumentumban van — meg fogják valósítani. Akik ebben hajlandóak közreműködni, lehetnek az apparátusba. De, akik a dokumentum politikai részét írták, azokkal nem kíván együtt dolgozni.

— Milyen szerepe volt ebben a döntésben Németh Miklósnak?

— Aktív. Ez később derült ki, amikor Hagelmayer mindenkihez elrohant, odaeszedt a párttagkönyvet. Aztán kitört, éppen akiknek esedt, azok — szövetségen — közreműködtek az Intézet felszámolásában. Hagelmayernek egyébként fela-jánlották az „aranyutat” — de ö nem kérte belőle. Ugyanis szerettek volna, ha ö vezeti tovább a miniszteriumi csoportot és nincs nagy botrány. Végül is nagyobb lett a botrány, mint gondolták volna. De a Németh-Mohai-Medgyessy háromszögnek sikeres megosztania a társaságot. Azok a pénzügyesek, akik hajlandóak voltak együttműködni, utóbb nagyon szép karrier futottak be.

— A röviden helyzetben az Intézet is megosztotttá vált. Különböző listák készülnek, hogy ki hova csatlakozik és kivel fog együtt dolgozni. Közben kialakul a részvétáltársaság koncepciója. A pénzügykutató törzstársaság dönt: nagyobb rész együtt maradnak. Végül miért Tardos Márton kérte

fel elnöknek? Eleinte arról volt szó, hogy a társaságot Antal és Bokros fogja vezetni?

— Először is a kisebbség döntött úgy, hogy együtt marad és részvétáltársaságot hoz létre. Ez sokaknak csalódást jelentett, voltak akik el is mentek. Nekem is volt négy — igen előnyös — állásajánlatom, majdnem én is elmentem. Máig emlékszem, ahogy ott álltunk a Tervhivatal sarkán Polgár Miklóssal, aki egyre elkeseredetten próbált rábeszélni arra, hogy maradjak. Akkor már tíz évé tűtünk egy szobában. Így joggal hivatalozott barátságunkra. Végül Csillag beszélt ró Amerikából telefonon a maradásra. Voltaképpen szolidaritásból és dacból maradtam.

Azt, hogy Antal László — aki nem ismertük a hibáit, de az erényeit is — legyen a vezető, mindenki elfogadtuk, bár pontosan tudtuk, hogy szervezete, irányítása nem alkalmas. Azon viszont vita volt, hogy ki legyen a helyettese. Kétségtelen, hogy az egyik jelölt Bokros Lajos volt. Azután kiderült, hogy Antal mégis bemegye a Pénzügyminiszteriumba, és ott szerez egy osztályt. Sőt még pénzügykutató embereket is magával csábít. Ez nagyon nagy csalódás volt számunk számára. Ugy éreztük, hogy elárult bennünket és kollaborál Medgyessyyel. Ekkor még Bokros gócróvel szervezte a bankok támogatását az alakuló részvétáltársaságnak. Majd a nyár végén volt egy újabb ünnepjövetel, ahol Bokros felajánlotta, hogy ö vezesse a társaságot. Ez nagyon nagy ellenállásba ütközött. Nem elvi okokból, hanem a korábbi, hírhedt vezetői magatartása miatt. Benneim felmentél, hogy kérjük fel Herényit, mint nyugdíjas minisztert. Énnek nagy politikai jelentősége,

számunkra meg presztízs lett volna. Ő viszont udvariasan elhárította a felkérést. Később ugyan készített nekünk munkákat, de a szervezeti együttműködést nem vállalta. Ezután kérte fel Tardos Márton, aki velé elég hosszan tárgyalunk.

— Ki találta ki Tardost?

— Én. Kínában voltunk együtt és nagyon jó benyomásom támadt róla. Szellemileg közel állt hozzáink, ugyanakkor voltak kapcsolódásai minden irányba. Elismert volt az ellenzéken és az MSZMP reformkörében is. De visszatérve a Bokrosra vonatkozó kérdésre, azt hiszem, hogy döntésünk nem igazán ellene irányult. Ha bárki jelentkezett volna még erre a pozícióra a 14 alapítóból, senkit sem választunk meg. Kintről kellett hozni egy tekinthető vezetőt. Ezt azonban Bokros nem értette meg, hanem sértetten — drámai körülmenyek között — távozott. Csillag ezt követően jött haza Amerikából, az ö helyettességeben viszont teljes volt az egyetértés.

— 1988 és 1990 között kialakult a Pénzügykutató Rt. mai szakmai arculata. A rendszerváltáskor soha nem elmennek a politikai életbe. A maradók Önt választják meg elnök-vezérigazgatónak. Mennyire játszhatott bele ebbe a választásba, hogy akkor már deklarálta: pártuktól egyforma távolságot tart, súgjon, kritikai értelemben szerepre törekzik?

— Azt hiszem, hogy megválasztásomban annak volt nagy szerepe: tudták, hogy én nem fogok se a vállalkozók, se a kutatók ügyeibe beavatkozni. Nem fogok senkit bántani, hanem egyensúlyra törekzem. Ehhez próbálom tartani magam — ma is.

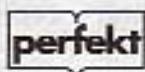
*Antal László – Antalóczy Katalin –  
Asztalos László – Bauer Tamás –  
Botos Katalin – Bukva Anna –  
Csanádi Mária – Csillag István –  
Hagelmayer István – Hetényi István  
– Kopátsy Sándor – Kupa Mihály –  
Lamberger Galina – Lengyel László –  
Matolcsy György – Mátrai Miklós –  
Nyers Rezső – Patai Mihály –  
Polgár Miklós – Pozsgay Imre –  
Riecke Werner – Surányi György –  
Szalai Erzsébet – Tardos Márton –  
Tölgessy Péter – Várhegyi Éva –  
Voszka Éva*

Köz-, és politikai életünk nevcs., közismert szereplői, személyes hangú interjúkban vallanak Pénzügykutató emlékeikről.

## LÁMPÁSOK AZ ALAGÚTBAN

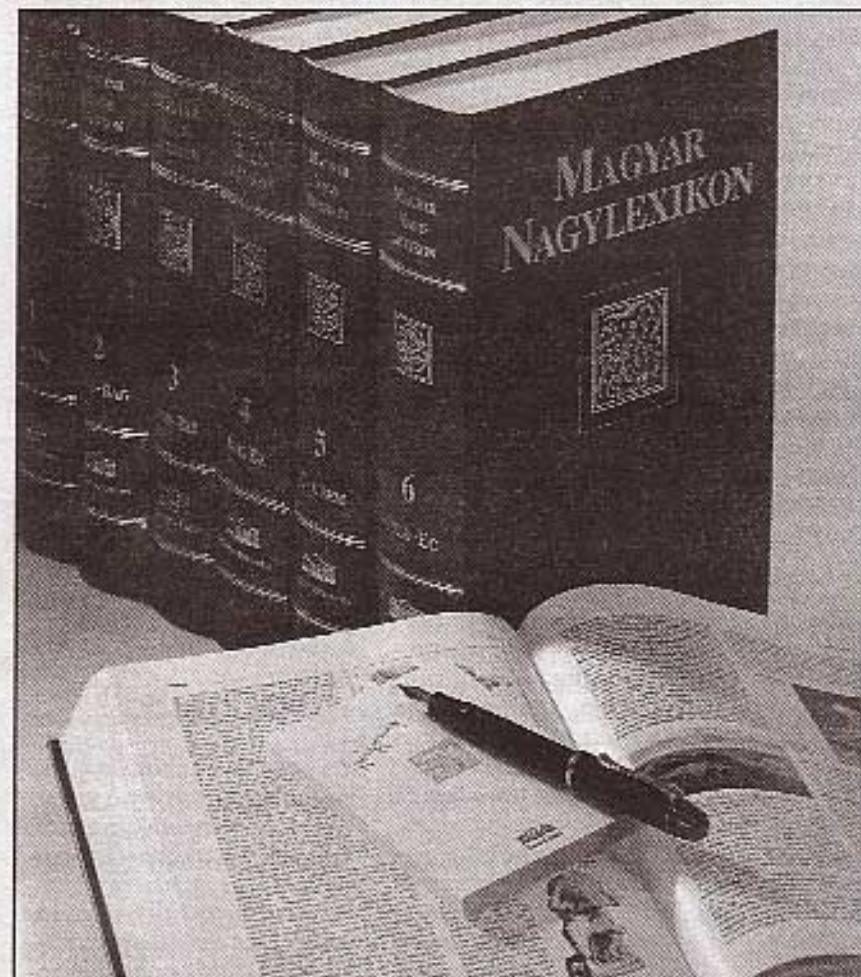
interjúkötet  
ára: 1550 Ft  
*/Perfekt Rt. – Pénzügykutató Rt./*

A kötet megvásárolható a nagyobb könyvesboltokban és a Perfekt Rt. könyvesboltjaiban:



Budapest V., Zoltán u. 10.  
Budapest VII., Madách I. u. 10  
Budapest XIV., Buzogány u. 10–12. (PSZF)

Megrendelhető a kiadóban.  
fax: 322- 7020



„A lexikon könyvtárakat pótol és maga is könyvtár. A lexikon a tudás és műveltség kulcsa és azzal szemben csak egy jelző állhat meg: az, hogy nélkülözhetetlen.”

Révai Mór

A Magyar Nagylexikon az emberiség által évezredek alatt felhalmozott tudás tárháza. Abban ma egyedülálló, hogy szócékket hazai szerzők írják, és anyagának 40%-a magyar vonatkozású. Az évcenké májusban és novemberben megjelenő kötetekből 2004-re készül el a teljes sorozat.



**MAGYAR NAGYLEXIKON**

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

megjelenés éve: 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004

Magyar Nagylexikon Kiadó Rt.

1395 Budapest, Pf. 439. Tel.: 269 0144, 269 0146 Fax: 315 0451

## Magyar irodalom

Igen nem  
– szépirodalmi antológia –  
*EITTE Fötvös Kiadó*  
167 oldal, 450 Ft

Az antológiát, melynek címe egyetértést és egyben tagadást is jelent, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanárképző Főiskolai Karának hallgatói írták.

A szerkesztő feladata, hogy a különböző stílusú költőket és írókat megfelelően csoporthozositsa, s a külső jegyek vagy tartalmi azonosságok alapján a kötetben valamiféle rendet teremtsen. Vilcsék Béla ezt a feladatát kitűnően elvégzi. A fiatal szerzők műveiből öt ciklust alkot ki, öt egymástól különböző, mégis valamilyen elvek és stílusjegyek alapján összetartozó rendszert.

Mi elfogadjuk ezt a szerkesztői módszert.

Óvakodnunk kell mégis a fiatal írók és költők korai értékelésétől. A főiskolai hallgatók első alkotásait írták. Senki sem tudhatja, hogy milyen stílusban fogják folytatni a munkájukat.

Ady Endre első verset, József Attila első költeményei alapvetően különböztek későbbi műveiktől. Radnóti avantgárd költészettelről elköpzelni sem tudták a kortársak, hogy egy-szer majd a klasszikus hexameterekben, az Eklogák gyönyörű soraiban fog életműve kieljesedni.

Örültünk hát a fiatal írók tömör és gyakran balladai szépségű prózájának, a költők képsorainak, az avantgárd stílusú képverseknek ugyanúgy, mint a hagyományos költészettel eredményeit megújítani óhajtó szépséges formáknak. Köszöntsük hát a szerkesztőt, és vele együtt engedjük meg, hogy a fiatalok maguk reljesítsek ki művészeti tüket, ahogyan a kor megköveteli tölük. Az a kor, amely már az övéké és nem a miénk.

Rajnai András

Négy verseskötet  
Vihar Béla  
A szíjak között  
*Széphalom Könyvműhely*  
155 oldal, 680 Ft

A költő válogatott költeményeit összegezi ez a kötet. Születésének kilencvenedik, halálának huszadik évfordulóján jelent meg.

Barátai és hívei újra olvashatják megrázó alkotásait. Vihar Béla az alkonyat ikonfestője. Mondatainak finoman egymásra hurkolt szövegetben a szépség és a fájdalom ütöződik. Gyönyörű költeményeit újra elolvassa ismét átérezzük élete drámáját. A röviden kegyetlen késékkel hasított barizálában elpusztíthatatlan növényekként fogantak meg ezek a versek.

Rózsa Endre  
Az ámokfutó álmai  
*Széphalom Könyvműhely*  
143 oldal, 590 Ft

A kötetet a költő még halálá előtt állította össze. A mű ezért végrendelet, hitvallás, kinyilatkoztatás, az egész életmű összegezése. Igértes gondolati lira. Az alkotó klasszicizáló stílusban írta verset. Nem ösztönös művész, hanem poeta doctus, tudós költő, a költészet tudományának ismerője. Versinek formája nem külsőséggel csupán, hanem olyan belső erő, amely a tartalmat és a tematikát is meghatározza.

Tornai József  
Minden, ami virágzik  
*Széphalom Könyvműhely*  
160 oldal, 670 Ft

Tornai József huszadik kötetét tartjuk a kezünkben, egy fél évszázados költői pálya újabb, értékes termékét. Az érett férfi költeményei ezek, az alkotóé, aki a mindenkorral óhajt szembesülni.

Az összefoglalás című versének gyönyörű sorai összeg-

zik hitvallását:

„Hetven felé jársz, össz van,  
esti kőd, készítsd el magadnak a legújabb italod...”

Szilágyi Ferenc  
Hét szűk cszentendő  
*Dunamelléki Református Egyházkörületi*  
170 oldal, 420 Ft

A szerző ebben a kötetben 1963–1970 között írt kiadatlan költeményeit gyűjtötte össze és hét újabb verset a kilencvenes évekből. Akadémiai doktor, aki kutatásai során Csokonai Életművét elemzette.

A versek azonban nem a tudós alkotó, hanem az érzékeny és ihletett költő művei. Közéleti gondolatokat, fájdalmakat és érzelmeket tartalmaznak a verssorok, országunk romlásáról, Mohacsunk vérzivatarjáról, az Anyaszentegyház lélekből szövőt kopolájáról és mindenről a szent eszméről, amely ezt a szétszaggatott népet felmelheti.

R. A.

## Művészet

Perneczky Géza  
Fraktálok és esemény-minták  
*Terve Könyvek*  
118 oldal, 496 Ft

A matematikusok, a fizikusok és a művészetelek képviselői között valamikor áthatolhatatlan szakadék tátongott. Kétféle világ, kétféle gondolkodás. Nem értették egymást, gondolataikat, elköpzeléseiket megvitani sem tudtak, annyira különbözött a világításuk, a filozófiájuk, a beszédtípusuk, az érvelésük. A számítógépek azonban a matematikai formákat vizuálisan mutatták be. Megteremtették a fraktálok technikáját, melynek segítségével matematikai elemekből valóságos képzőművészeti láto-

mások születtek. A jelenséget először a biológusok fedezték fel. Észreveték, hogy a természet ugyanezzel a módszerrel dolgozik, egy-egy elemi részecske megsokszorozásával előlények, falcelek és növények sokaságát teremti meg. Az elemek matematikai képletek alapján történő isméréséből bármilyen szép forma megszülethet. Egy-egy falével gyakran képzőművészeti alkotásnak tűnik. A művészletek elméletével foglalkozók is hamarasan észrevették, hogy itt lényeges jelenséggel találkoznak.

Perneczky Géza a jeles művészettörténész már a nyolcvanas években vizsgálni kezdte a fraktálok lehetőségeit. Színes képek bemutatására ebben a kis könyvben nincs lehetősége, de a fekete-fehér rajzolatai is igen izgalmasak. Jól mutatják, hogy egy-egy elem matematikai sokszorozásával hányféle vizuális formát teremthetünk. Hiánypótló ez az alkotás, hiszen eddig is sokat beszélgettünk a fraktálokról, de működésüket és jelentőségüket korábban egyáltalán nem értettük meg.

Perneczky nemcsak matematikát ad, hanem bevezet bennünket abba az izgalmas világba, ahol a matematika és a vizuális képzelet szervesen összekapcsolódik.

Ra

## Politika

Bertrand Badie–Marie-Claude Smouts  
A visszajárára forduló világ  
Aula  
254 oldal, 2190 Ft

Ha vannak alapkönyvek, akkor ez alighanem az A globalizáció irodalmának bizonyára újabb sikerkönyvét üdvözölhetjük. A nemzetközi színű szociológia alcímű munkában. Ezt forgatván, az ismert makroökonomiai elem-

zések után ezúttal a politikai szociológia nézőpontjából tekinthetjük át korunk sokrétű folyamatait.

A tanulmány középpontjában a nemzetállamok – ide-érvén a multiétnikus állam-alakulatok is – szerepválsága és elérőtlenedése áll, az elemzés elsősorban ennek okait és következményeit kutatja. A globalizációval minden természetesen úgy függ össze, hogy a határon belül gazdasági tevékenység kiszabadul az állami szervek ellenőrzése alól, ezáltal az állam tekintélye csorbát szenved, s az állampolgári identitást a felerősítő egyéb – családi, törzsi, etnikai, vallási, kulturális – identitások kiszorítják az egyén „motivációs programjából”.

A „globalizáció korát” megelőző hosszabb történelmi korszak a nemzetállamok (és az integrált nagyobb állam-alakulatok) erőszak-monopoliumpára épült, ha nem is erőszakmentes, s diplomáciai eszközökkel sem mindig egyensúlyban tartható, de az államközi erőviszonyok ismeretében viszonylag kiszámítható nemzetközi színteret hozott létre. Mára ez a viszonylagos egyensúly is kétségesen vált a partikuláris érdekek sukaságának és kiszámíthatatlanságának következtében. Bizonyára itt vannak a bandaháborúk, a tövisek, a melyülő társadalmi ellentétek, a vallási fundamentalizmusok és az etnikai türelmetlenség egyre több helyen fellángoló véres eseményei.

E „sarkos” gondolatmenet természetesen megyőzőbb kifejtést nyer a jegyzetekkel, hivatalosokkal bőségesen ellátott, világos szerkezetű kötetben. Ám hogy az érzékeltesen ábrázolt folyamat logikája ne a legpesszimistább következetésekhez vezesse el az olvasót, megvillannak egy ellenhatásként kibontakozó folyamat reménysugrai is a tanulmány

végén. A könyvak fejlénese című zárófejezeti azt sugallja, hogy a globalizáció végül a globális értékekkel kell hogy terelje a Glóbusz lakóinak figyelmét. A könyvak fogalom nem egyebet takar, mint az egész emberiség közös létfeltételeit, melyeknek fenntartása (lásd fennratható fejlődés) „az eszme, mely egy ily népbe egységet lehetségesít, mely mint közös cél, lelkesséti tud”.

A macskakörömsorok nem a francia szerzőpárostól származnak, hanem egy régi századi magyar dráma-költőtől, aki Az ember tragédiájának falanszter-színében a maga módon már szembenézett a „történelem végének” vizionával. Mi csak remélhetjük – de ezt már a szerzőpárossal együtt –, hogy korunk embereinek végül is sikerül megújriznia a Földgolyó kozmogeológiai – valamint emberi energiáit.

T. L.

**Fricz Tamás**  
Egy következmények  
nélküli ország  
Szézadvég  
300 oldal, 952 Ft

A magyar politikai élet utolsó évtizedéről árnyalt képet adó cikkgyűjtemény a 1990-től napjainkig éppen 30-as éveit taposó politológusnak főként a Magyar Nemzetben és a Magyar Hírlapban megjelent elemzéseit és reflexióit tartalmazza (de találunk a kötetben a Népszabadságtól a Magyar Narancsig terjedően más orgánumokban megjelent írásokat is).

A fiatal szerző ars poetica kezdetben szemmel láthatólag a hüvös objektivitás – mely attidűnök a lehetőségek végső határig való megörzse feltétlenül a közösségi életmű tudományos hitelességének javára válna.

Kétvégenkénti indult, amelyek maradni, ha az írástudó ember türelmesen adogatja a józan tanácsokat

politizáló személyiségeknek és csoportoknak, ám a falra hanyt borsó hovatovább elborítja a földet...

Szerzőnk nagyon is tiszteletben van a magyar népesség értékrendjével, életfelfogásával és lelkivel beállítódásával – no meg történelmi tapasztalataival –, így pontosan tudja, hogy milyen politikának lehet(ne) azt megnyerni és milyenek nem, ezért óvjá a politikusokat a szélsőséges programoktól – még a liberalizmus terén is! Nagyon jól látja a rendszerváltás első pillanataitól fogva, hogy a szabadság önmagában Magyarországon nem elég a boldogsághoz, itt a politikának még hosszú ideig különös figyelemmel kell lennie a szociális értékekre is. A politológus minden demokratikus eszméket való politikai erőnek bizalmat előlegez, ám az eddig bemutatkozó kormányzatokat – ha teljesítményüket eszmélikhez méri – egyre kritikussabban kénytelen szemlélni. Illerőleg – hogy pontosabban legyünk – a Horn-kormány idejének derekán szakad el nála csaknem a célnak, s a fiatal polgárok e pillanatban előlegezett bizalmának állapotában leledzenek.

Nem is tudjuk, mit kívánunk jobban: hogy a közösségi életmű újabb markáns szembeszítő fejezettel gázdagodjék, vagy inkább apadjon el a kritikai véna, mert itt van már a Kánaán...

Ám függetlenül a közösségi pálya további alakulásától, azt már most megállapíthatjuk, hogy a társadalomkutatók olyan jelenséget sikertelen megtagadni és megnevezni, amelynek továbbhondolása közelebb viheti a magyar lakosságot az állampolgári léthez. Ahhoz, hogy önnön erejére ébredvén, ne hagyjon következmények nélküli maga körül mindenféle politikai, gazdasági és egyéb csihészseget.

Ireneusz

Földes György  
Rendszer – hatalom és  
baloldal

Magyarországon 1994 után  
Napvilág Kiadó  
102 oldal, 490 Ft

„A szocialisták útja a vilasztási vereségeig” lehetne a tömör referátum alcíme. Természetesen ez az alcím nem olvasható a könyvecske élén, s a „referátum” műfaji megjelölés is csak a recenzentől származik. Tudni kell, hogy a szerző a Magyar Szocialista Párt egyik vezető személyisége, s az írás a parlamenti választás után, de még az önkormányzati választások előtt született. Így természetesen nem várhatjuk e rövid elemzéstől a történetiudomány letisztult és – sine ira et studio – minden tényt mérlegre tevő ítéletét. Egy kemény küzdőtéren forgolódó, élő szerzetet társadalmi kommunikációjának részeként azonban mindenki által figyelmet érdemel az írás.

Annál is inkább, mert Európában a szociáldemokrácia felívelő szakaszban van, s a magyar szocialisták is nagyjában egészében politikai családhoz sorolják magukat. Azért is érdekes bepillantunk szocialistáink „éneképébe”, hogy megtudjuk, mi-ben látják okát saját pályájában ellenkező fordulásának, s hogy megtérhessük: van-e elegéndő eszmei-érkölcsei tartalékuk a parlamenti váltó-gazdaságban netán egykor újra rájuk háruló szerep tiszteséges betöltéséhez.

Jól tudjuk (s e könyv sem titkolja), hogy a mai MSZP ideológiai szempontból is gyűjűpárt, és Földes György a sajátján kívül legsőtökébb egy kisebb vagy nagyobb csoport véleményét fogalmazza meg, ám maga ez a belső tagoltság is kifejez valami lényeges dolgot. Azt ugyanis, hogy e pártban belüli irányzatok különfélekképen vélekednek a szocialista erők politikai szerepért – azaz társadalompolitikai

feladatairól. Arról, hogy mely tétegek(ek) érdekeit kell képviselniük, s milyen viszonyt kell fenntartaniuk a részben (hiszszük, hogy végső soron soha nem teljesen) ellenérdekké tárásával rétegekkel, gázdasági csoportokkal. (Az is hiszszük, hogy ideális „néppárt” nem létezik, mert az egész társadalom érdekeit egyenlő mértékben a még oly totális állam sem érvényesítheti.)

Milyen mozgásterük marad hár a szocialista (szociál demokrata) erőknek? Magyarországon minden esetben akkor érhetnek el (legalábbis) választási sikereket (a dolgok mai állása szerint), ha a piacgazdaság veszteségek felzárkóztatására vállalkoznak, ha a kiáltó társadalomi feszültségek csökkenésére törekednek... Ez pontosan látja és ki is mondja a könyvecske szerzője. Hogy aztán mit kezdhetnek a szocialisták esetleges újabb választási győzelmiükkel, arra régiónkban e pillanthatban alighanem senki sem tudja a hiteles választ. Ez a szociál demokrácia nagy paradoxája – melynek feloldására eddig csak a jóléti állam néhány évtizedes története szolgáltatott példát (sajnos, nem a mi régióinkban)...

T.I.

## Művelődéstörténet

**Forrai György**

**Meztelenül az édenkerben**

Uranusz Kiadó  
160 oldal

**Dávid király, a lányok kedvence**

Uranusz Kiadó  
160 oldal

**Elraboltam Kleopátrát**

Uranusz Kiadó  
160 oldal

Forrai György három könyve olyan, mint a mesebeli három kívánság. Bármely területről hármit kérhetünk, de ha elhangzott a kívánságunk, többé már szavunk sem lehet. Ennyi és nincs tovább. Kultúrtörténeti írásai a Bibliától, a próféták történeteitől az ürhajózásig és Dánikenig minden foglalkoznak, röviden, tömörén és ellentmondást nem tűr stílusban.

A szerző kritikus elme, Gondolataival meztelenre vetkőzeti a színpompás mitológiákat, az emberiség híres személyiségeit, a nagy legendákat és nagy eszméket, s közben mosolyogva mutatja meg korábbi gondolataink gyermekességét vagy értelmetlenségét. El kell fogadnunk mindenkit, amit ő mond, különben nem lehetünk részesei az általa teremtett szellemi varázslarnak.

A három könyvet a kiadó háromszéle címmel, háromféle színű könyvborítóval fogta össze, barnával, kékkel és lila val, de a nyomdatechnikai eljárással a három könyvet nem lehet szérválasztani. A gondolatok folytatódnak, az egyik könyvhől a másikba lépnek át. A szerző nem tűri el a korlátokat, nem viseli el a könyvkiadás által megszabott határok.

Az írások műfaját hagyományos ismereteink alapján nem tudjuk meghatározni. A szerző azonban ezt nem is várja el tőlünk. Ó maga segít benne:

„Tudja mi ez? Egy antiponyva. A ponyva – sajátos meghatározásom szerint – komolytalan írásokkal csal ki könnyeket az olvasó szeméből. Az antiponyva, pont fordítva, komoly témaikon mosolyogtat el, sőt néha meg is kacagtat.” Gondolatait a szerző léggömböknek tekinti, de hasonlatát nem fogadhatjuk el, hiszen a léggömbök puhák, lágyak és lebegők. Ezekre a művekre ez nem jellemző. Olyanok,

mint a kemény kis ping ponglabdák, amelyeket elsenállhatatlan erővel ür át a térfelünkre.

Szeretherjük vagy gyűlölnéjük ezeket a labdákat, de visszaállni nem tudjuk őket, legyőzhetetlen energiával csapdának elénk.

Dávid király történetétől a koala mackók életmódjáig szinte minden jelenség egy forma rangot kap ezekben az írásokban, és ha átengedjük magunkat szellemességeknek, akkor valóban jól szárazkunk.

Rajnai András

## Pedagógia

**Peter Petersen**

**A Kis Jena-Plan**

*Osiris, Magyar Reformpedagógiai Egyesület – Jenaplan Munkacsoport,*

120 oldal, 780 Ft

Ha szigorúan vesszük, pedagógiai szakkönyvet tartunk a kezünkben, de ha belelapozunk, azonnal rájövünk, hogy nemcsak pedagógusoknak érdemes forgatniuk... És ezzel márás megértek a könyvben leírt pedagógiai modell lényegét. Söt úgy érezzük: ez így maga a pedagógia.

Petersen maga sem tart számot arra, hogy „iskola alapítóként” tisztelez az utókor, s nevével jelölje alkotását a neveléstudományi és történeti szakirodalomban. Méltatói is azt tartják legfőbb érdemének, hogy sikeresít minthogy összegeznie a századunk elejéről kezdve kibontakozó reformpedagógiai mozgalom legfontosabb eredményeit. A legteljesebb német alapossággal olyan nevelési modellt alkottott, amely a legteljesebb mértékben szembenáll az úgynevezett poroszos iskolatípusnal. (Az is igaz, hogy gyermekkorából nem Poroszország, hanem a Dánia-

val határos Schleswig-Holstein élményvilágát hozta útavalóként.)

Ha belegondolunk, ez az életrajzi adat talán nem is kivánkozik zárójelbe. Avagy pusztán véletlen volna, hogy Az új európai nevelési mozgalomról írt tanulmányát dán nyelvre fordították le először (1923-ban), s az ő modelljével (nevénk említése nélküli) egybecscsengő iskolatípusok legszélesebb választéka talán éppen Dániaban – és más észak-európai országokban – található?

Persze ma Magyarországon sok mindenre rásodálkozunk, ami korábban egészben természetes jelenség volt a mi tájunkon is. Ha például azon a nyomon indulunk el, hogy Petersen a Kis Jena-Plan pedagógiai programot 1927-ben az Új Nevelés Világligája nevű nemzetközi szakmai szervezetnek egy Svájcban rendezett kongresszusára foglalta össze, eszünkbe juthat, hogy e szervezet kongresszusain neves magyar előadók is szerepeltek, s az Új Iskola névvel ismert pedagógiai mozgalom nálunk is szép eredményeket mutatott fel e század első évtizedeiben... De maradjunk Petersennel, akinek családi iskolamodellje több szempontból is figyelmet érdemel. Mindenekelőtt azért, mert – szembefordulván a korosztályi és még sok másfelé életidegen, afféle „iskolás” homogenizációval – iskolájában a családi munkamegosztás és a társadalmi lét természetes energiáit tudta a gyermeknevelés szolgálatába állítani. Hogy miképpen, annak – „laikus” szülők számára is jól érhető – tömör kifejtése megtalálható a bevezető tanulmánnal is világosabbá tett könyvecske alapján.

T.I.



**A CORVINA KIADÓ  
TÉLI KÖNYVVÁSÁRI  
ÚJDONSÁGAI**

**Francesco Buranelli:** Michelangelo freskói  
Az újjászületett Utolsó Irály  
*208 oldal, 12 000 Ft*

**Virgilio Lilli – Pietro Zampetti:** Giorgione  
A művészet klasszikusai sorozat  
*108 oldal, 3300 Ft*

**Garas Klára:** Szépművészeti Múzeum  
*172 oldal, 3800 Ft*

**Vayer Lajos:** Az itáliai reneszánsz művészete  
Egyetemi Könyvtár sorozat  
*352 oldal, 2000 Ft*

**Oscar Bätschmann:** Bevezetés a művészettörténeti  
hermeneutikába  
Egyetemi Könyvtár sorozat  
*" 164 oldal, 1500 Ft*

**John Keagen:** A tengeri hadviselés története  
Faktum sorozat  
*320 oldal, 2500 Ft*

**Ungváry Krisztián:** Budapest ostroma  
Faktum sorozat  
*300 oldal, 2500 Ft*

**Bart István:** Angol – magyar kulturális szótár  
*340 oldal, 2000 Ft*

**Lajos Mari – Hemző Károly:** 99 Ünnepi étel  
33 színes ételfotóval  
*64 oldal, 850 Ft*

**Lajos Mari – Hemző Károly:** 99 Vad- és halétel  
33 színes ételfotóval  
*64 oldal, 850 Ft*

Kereskedelmi Osztályunk készsegéggel áll rendelkezésükre.  
Corvina Kiadó, Kereskedelmi Osztály  
1051 Budapest, Vörösmarty tér 1. IX. 937. és 938.  
Tel.: 317-8379, Fax: 318-4410  
Újdonságaink és régebbi kiadványaink egész érben  
megvásárolhatók a Corvina Könyvklubban:  
1051 Budapest, Vörösmarty tér 1. II. 201.  
Tel.: 317-5185  
Nyitva: hétfőtől csütörtökig 9-16,  
pénteken 9-14 óráig.

PANNONICA  
KIADÓ

**A Pannonica Rt.  
karácsonyi ajánlata**



Robert  
Ainsley  
A zene képes  
kalauza  
276 oldal,  
könyve  
5500 Ft



Anderle Ádám  
Latin-Amerika  
története  
184 oldal,  
könyve  
1490 Ft



Eric Hobsbawm  
A szélsőségek  
kora  
A rövid 20. század  
története  
576 oldal,  
könyve  
2800 Ft



J.R. Porter  
A Biblia képes  
kalauza  
288 oldal,  
könyve  
4990 Ft



Gonda Imre –  
Niederhauser  
Emil  
A Habsburgok  
372 oldal,  
könyve  
1980 Ft



Font Márta –  
Krausz Tamás –  
Niederhauser  
Emil – Szívák  
Gyula  
Oroszország  
története  
690 oldal,  
könyve 2600 Ft



David Bir-  
mingham  
Portugália  
története  
184 oldal,  
könyve  
1490 Ft



Alekszandr  
Szolzsenycin  
Lenin Zürichben  
305 oldal,  
fűzött  
1200 Ft

Terjeszti a Pannonica Holding Rt.

(1136 Hollán Ernő u. 13–15.)

Telefon és fax: 320-4838, 320-4839



# A Napvilág Kiadó ajánlata

**A magyar jóváétel és ami mögötte van... 1945-1949**

Szerkesztő: Fildesi Margit és Balogh Sándor

A kötetet olvasva eldő fejben ismerkedhetünk meg azzal az alapdokumentummal – jegyzőkönyvekkel, egyezményekkel –, amelyek Magyarországnak a Szovjetunióval, Csehszlovákiával és Jugoszláviával szembeni jóváételi kötelezettségeivel foglalkoznak. Elődjégen folyásokból érte elérhetünk azokról a működési erőfeszítésekről is, amelyek által a magyar kormány teljesítette nemzetközi kötelezettségeit olyan időszakban, amikor a hőbörben körülölelt országot és lakosságot a sovjet hadsereg, írt távozásukat halálmas erőfeszítésű lassú való részvétel révén a Szovjet Szabad Birodalom ellátási költségeinek fedezése is tüntette. Az adangotad dokumentum-kötetben magyarázni jeleztek és névmutató egészít ki.

188 oldal, 1050 Ft

**Székely Gábor: BÉKE és HÁBORÚ**

A nemzetközi békesszervezetek története A gazdag levélzárta forrásanyag és a legújabb működési felülvizsgával kivált munka akadémiai értékelés és népművészeti értékelés: bizonyíja, hogy a hőbör nem örökké való, hanem történeti jelenség, amely sok tiszter éven át ismételten vilt az emberiséget: tömörítéssel. Ez adja a reményt, hogy azonban eszközökön kívül érte nyílt az ember, egyszer majd bocsát is vese tőle.

470 oldal, 1750 Ft

**POLITIKATÖRTÉNETI FÜZETEK**

X. Zseliczy Béla: Kárpátalja a cseh és a szovjet politika érdekeiben, 1920-1945.

160 oldal, 850 Ft

**XI. Tóth Antal: Érdekvizionyk a magyar társadalomról a rendszerváltás után**

A rendszerváltás utáni történelmi fejlődés egyik lejegyzőműszerrel, s egyben egyik legellenmondásosabb fejezet a korábbi politikai és jogi alapismeretek, gondozási és társadalomi érdekkultúrák gyors és radikális átalakulása. A számos gyakorlati példára, friss társadalomkutatási eredményekre tömörödő kötet széles gyakorlati körökben, ingyenesen tudományos igényűlőknek nyílik bevezetni a politika iránt érdeklődő olvasót e bonyolult kérdéskörbe.

92 oldal, 390 Ft

**XII. Jobboldali radikalizmus tegnap és ma (Társadalomnyug)**

Szerkesztő: Fejt István

A könyvvilág az analitikus kritikai megnyilatkozások széles csoportját nyújtja ki az olvasónak. Az izgalmas válogatás sorozati könyvben ulyan kínálók társadalomradások vannak, mint Omros Mária, László Mária, Fehér Ferenc és Heller Ágnes, Szilágyi Ákos, Coepeli Gyöngyi és mások.

176 oldal, 1100 Ft

**Napvilág Kiadó**

1054 Budapest, Alkotmány u. 2. Tel.: 311-4866, fax: 353-2019

A 3T + C Kiadó ajánlata



J. CARASONI  
A FEHÉR  
MÁGUS

J. Carasoni  
**A FEHÉR MÁGUS**

192 oldal, 450 Ft

„A parkában Carol állt elő a tárca mellett, szeme a semmibe meredt. Margot tennyezőként várta, hátha sikerül Carolnak legyőzni a gyilkos akaratát, és meglátni őt. Megborzongott a meleg vérnyelőben: ha mégis közülik tette valaki? Kim igazán furcsán viselkedik az utóbbi hetekben! De minélcsinálta volna? Semmi, de semmi értelme. Az is hallani, hogy Barricette doktor meghbolondult. Vajon mit titkol el? Ha Bertát gyantsította tegnap a konyhában és bizonyítók hínyában hallgat, az tennézetes...“

**A könyv megvásárolható:**

Fókusz Könyviroház,  
1072 Budapest, Rákóczi út 14.

Kódex Könyviroház,  
1154 Budapest, Honvéd utca 5.

## A Pro Pannonia Kiadó karácsonyi ajánlata

**CSORBA GYŐZŐ: DRÁMAFORDÍTÁSOK** (Eschner: Gergő király, Hauptmann: A patkányok, Régnier: Arisztoteles rabszövetsége) A/5, címerfeszítő, keménytáblás, 248 oldal, 990 Ft

**CSORBA GYŐZŐ: A FORDÍTÓ** (A király, műfordítású vállalkozás, tanulmányai és a fordításairól szóló kritikák, recenziók) A/5, címerfeszítő, keménytáblás, 208 oldal, 990 Ft

**CZIGÁNY GYÖRGY: IMA (Borsos Miklós rajzaival) Rokonlelkű élményekből kiadó versek és rajok, ipari karácsonyi album A/4, címerfeszítő, keménytáblás, 64 oldal, 7200 Ft**

**KÜRTI KOVÁCS SÁNDOR: VÉLETLEN GÖNDÖLATOK** A sajátbeli ismert afurizmáscsőről hantázegy „agymetékkel“ (illusztrációkkal) PR/5, 112 oldal, kartonált, 250 Ft

**MÁRPI ATTILA: THÁLIA PAPAI PÉCSSETT** A színjátszás Pécsről a 18. században és a reformkorban (Férfivadás kúttas csalámfénye, olvasmányos színháztörténet, sok metszettel és fotóval) AN/20, 160 oldal, keménytáblás, 1300 Ft

**SZABÓ A. FERENC: EGY MILLIOVÁL KEVESEBBEN...** Emberveszések, népcsaládi tendenciák és népcsaládpolitika Magyarországon 1941-1960 A/5, 248 oldal, kartonált, 990 Ft

**SZATYOR GYÖZŐ: FAMŰVESSÉG** (A faművészeti csernyi titka és fogása) B/5, címerfeszítő, keménytáblás, 174 oldal, 470 rajzzal, 1300 Ft

Megrendelhetők:

7601 Pécs, Pf.: 270. Tel./fax: 72/213-379

## ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

### Kedves Olvasónk!

Ön szereti a könyveket, szeret olvasni, érdekklik az újdonságok, hiszen ha nem így lenne, most ezeket a mindenki szereti olvasni.

Emlati javasolja: Önnek fizessen elő lapunkra az 1999. évre. Sokféle terjesztési mód van kipróbálható, és még kellett állapítaniunk, hogy eppik sem veszik ki az előfizetés módossárvével, mert az előfizetés: a legkönnyebb, leggyorsabb, ugyanis a kérésből az Ön otthonába juttatja el a lapot; a leggyorsabb, mert a megjelenő lapozásmókot az árusítás megkezdésével egyidejűleg kapja kézhez; a legolcsobb, mert véletlenül nem marad ki egy lapozásmók sorozatból; a legkedvezőbb, mert az esetleges jövő évi áremelkedés esetén is a jelenlegi előfizetési áron kapja a lapot.

### MEGREDELÉS

Megrendelem a Könyvhét 1999. évi évfolyamát 2400 Ft előfizetési díjért. Kértem küldjön postai csekket az előfizetési díj belátásához.

Név.....

Cím.....

Érdekes további előfizetési lapunkra, mert jövőre még szébb kialakul, még változatosabb, gyakoribb tartalommal, új művekkel jelentkezik nekünk. Jövőre is egszerre kínálunk Önnök olvashatók: interjúk, frírek, nevezetes műemlékek, személyiségek, érdekkönyvek, ispláns művekből és információk a megjelenő könyvújdonságokról, a kiadói műfélék tervezői, kiadási címekben.

Sokat emlegetett adat, hogy Magyarországon évente kb. 9000 kioldalból könyvek jelentek meg, a tankönyveket nem számítva, de nem mindenki gondol bele abba, hogy ez átlagosan értekinthető egy, nap 24, havi 168 könyv megjelenését jelenti. Nagyon nagy szám ez, ennyi könyvújdonság között az eligazodás már nem lehetséges segítség nélkül, és ez a segítség a Könyvhét.

Legyen Ön is rendszeres olvasónk, barátunk, előfizetőnk, finanszírozó lapunkat az 1999. évre, hogy naprakészen tükrözhet lehessen a kulturális élet egy jelentős területén, a könyvek világában.

U.1. *Előrehozott 10 ig előfizetési lapunkat, mert akik addig előfizetik az előrehozott 10 évi áremelést esetén a jelenlegi 2400 Ft előfizetési díjra kapják meg a lapot. A Könyvhét az évet egy könyv díjára számít!*

Sőt! Inguru a hozzájárható lapunkhoz, ha van Önen szálláshelye kedv. A lapunkat Önen annyira, hogy használható is mert ajándani. Hogy hogyan? Olvassa el „A hetedik te magad legy!“ előfizetési gyűjteményt akihelyük felbontását a 11. oldalon.

A Könyvhétet 1999. évre megrendeletei a szerzőzettség címén: 1114 Budapest, Kanizsa utca 41. levélben vagy az itt található köröslőr, kivágott megrendelőszelvényen, vagy telefonszám: 466-0703 telefonszámra.



Dallos Szilvia

## ILLEMBERKE történetei az óvodában



Művész:  
Marta Pintea

Másfél évszázaddal ezelőtt Kriza János unitárius püspök összegyűjtötte a székely népköltészet legszebb alkotásait. A magyar meseirodalom hatalmas alakjai: Tiündér Erzséböt, A vitéz csizmadialegény, Szép Palkó és társaiak története évtizedek óta most először jelenik meg nagyformátumú gyűjteményes kötetben, színes, fóliázott kermény borítóval, műnyomó papíron. A 104 oldalas kötetet Marton Magda grafikus több mint hetven színes képe díszíti.

Az ezer számhozott példányban megjelenő kötet bolti ára 1680 Ft. Megrendelhető a kiadótól: Magyar Mercurius, 1064 Budapest, Rózsa utca 59. E-mail: bgabor@szezam.hu

**Magyar Mercurius  
Kiadó**



## A KÁVÉ KIADÓ

november-decemberi ajánlata

1196 Budapest, Kossuth L. u. 167.  
Tel.: 282-5593

Dallos Szilvia: Illemberke történetei az óvodában  
40 oldal, illusztr., kötve, 880 Ft

Dallos Szilvia: Illemberke történetei az iskolában  
48 oldal, illusztr., kötve, 840 Ft

Karen Blixen: Árnyék a füvön (Fekete Kávé-könyvek)  
112 oldal, 850 Ft

Claudi Monteverdi levelei és elmeleti írásai,  
Lax Éva fordításában és gondozásában  
296 oldal, illusztr., kötve, 2250 Ft

Kárpáti János: Tánc a mennyei barlang előtt  
Zene és mitosz a japán rituális hagyományban (A kagura)  
212 oldal, illusztr., kötve, 2650 Ft

Kelemen János: Olasz hermeneutika Crocétól Ecig (Kávéház)  
160 oldal, kötve, 920 Ft

## A CSER Kiadó ajánlata

### BÚTOROK RESTAURÁLÁSA

A/4, 160 oldal, kötve, színes képekkel, 3496 Ft

A könyv ismerteti a főbb stílusirányzatokat, a javítási munkák menetét, az ahhoz szükséges szerszámokat és anyagokat.

**Megrendelhető:**

**CSER Kiadó**  
**1114 Bp., Károli Gáspár tér 3.**  
**T./F.: 385-6684**

## Az ELTE Eötvös Kiadó ajánlata

TUDOMÁNYTÖRIENETI ÚJDONSÁG A  
KÁRÁCSONYI KÖNYVVÁSÁRRAL:

Klinghammer István: A föld- és éggömbök  
története  
(70 színes kép)  
Ára: 1991 Ft

KOLONLEGESSÉGEK A TUDOMÁNYOS  
KÖNYVEK KÖRÉBŐL:

Csutorné Berenczy Magdolna: A protozoológia  
alapjai  
Ára: 1995 Ft

Füsek Tibor, Gáborjányi Richard (szerk.):  
Növénykörkörökő mikroorganizmusok  
Ára: 1850 Ft

Székely András: Vulkánmorphológia  
(A szerző 41. színes felvételével)

Ára: 3298 Ft

ÚJ FÖLDRAJZI, TÖRTÉNELMI TÁRGYÚ KÖNYVEK:

Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza  
Szerk.: Prohád Ferenc-Horváth Gergely  
Ára: 1980 Ft

Réti György: Budapest-Róma-Berlin  
árménkában  
(Magyar-olasz diplomáciai kapcsolatok  
1932-1940)  
Ára: 1500 Ft

Török Zsolt: Salaam Almásy  
(Almásy László életrajzny)br/>Ára: 980 Ft

PSZICHOLÓGIAI KÖNYVÜJDONSÁGOK:

Hunyadi György: Történeti bevezetés a szociálpszichológiába: a meghonosítás lépései  
Ára: 1995 Ft

Kulcsár Zsuzsanna: Egészségpсzichológia  
Ára: 1360 Ft

NYELVTANULÁST SEGÍTŐ KÉPES SZÓTÁRAC:

Zoltán Kövecses, Marianne Tóth, Balázs  
Babarczi:  
A Picture Dictionary of English Idioms  
Vol. 1: Emotions  
Vol. 2: Human Relationships  
Vol. 3: Actions and Events  
Vol. 4: Thought and Mind  
Ára kötezenként: 896 Ft

**A könyvek megrendelhetők és megvásárolhatók a Kiadónál:**  
**1088 Budapest, Puskin u. 11-13. I. em. 3. Telefon/fax: 266-92-06**







**matúra**

KLASSZIKUSOK

A Matúra Klasszikusok megújult sorozatát  
a kissé frivolan csengő light névvel illettük:  
úgy tűnhet, mintha valami diétás üdítőitalt kínálnánk.



Pedig az új sorozat kötetei nem izetlenek,  
csak könnyebben használhatók: zsebre dughatók,  
jobban olvashatók és áttekinthetőbbek.  
Egyesítik a Matúra Klasszikusok ismert szolgáltatásait  
a kényelmes zsebkönyv formáturnával.

Klett  
KIADÓ



Raab Klett Könyvkiadó, 1134 Budapest, Lohel utca 23. • Levezési cím: 1325 Bp., Pf. 21  
Telefon: (06-1) 320-8632, 349-9338 • Fax: (06-1) 349-8773 • E-mail: raabo@mail.matav.hu



## A KAIROSZ KIADÓ AJÁNLATA



Benedek Elek: A jégpáncélos vízsz.  
B/5, 144 oldal, 8 részeszettel,  
kötve ára: 1500 Ft  
Elek apó mesélőként kifogytatlan tárha a  
magyar történelmer feldolgozó történeteknek.  
Erdély különös tajai, várak és legyőzések, eré-  
nyei és hősei a főszereplői a kötetben olvasható  
mondáknak, történeteknek.

Árva László-Diczházi Bertalan: A globalizáció  
és a külföldi tökeberuházások Magyarországon  
Fr/5, 272 oldal, kötve, envelopped ára: 1580 Ft  
A hosszúk század vége régi cígtárlatú a globali-  
záció folyamatai nynnák rá helyegükre. A  
szerzőpáros könyve egyszerre foglalkozik a külföldi  
működőtőke-beáramlás és globalizáció vi-  
ágámerű tendenciáival és anknak a hazai gyakorlati,  
mindecnapi következménycivel.

Prohászka Ottokár: Elő keresszénység

Fr/5, 200 oldal,  
fűzve ára: 1280 Ft

A magyar katolicizmus század eleji legmagyobb  
apostolának hármas nevezetes és ismeretlen írásai  
tartalmazza a kötet. Az írások a keresszénység világ-  
nézet teljeségről, a katolikus egyház korszűrésíté-  
sének nagyszabású programjáról találhatók, olyan  
úttörő eszméket fogalmazott meg, amelyek a II. Vaszáni Zsinat tanítását elülegették meg.

Gyurkovics Tibor: Cantata aqilarum  
Sasok éneke

Fr/5, 192 oldal, kötve, envelopped ára: 1380 Ft

Gyurkovics Tiborról már minden tud az olva-  
só. Kölcsön, író, drámaíró, pszichológus, örmisázó,  
alvogyán barátja: Hernádi Gyula mondja róla.  
Most mégis egyszer új oldaláról ismeri meg az  
olvásó... most igye, a zene és a vers együttes rit-  
musát pengeti előbb a könyvből.

Gyurkovics Tibor: levelek Mandzsuriába  
Fr/5, 320 oldal, kötve ára: 1480 Ft  
Az olvasó ehhez a kötetben a szerzőnek – hisz  
istennel elnállt – négy év irodalmi látteret veheti  
kézbe.

Tóth Gy. László: Körjár és jobbközép, avagy a  
kádárizmus bukása

A/5, 280 oldal, fűzve ára: kb. 1200 Ft  
A szerző első kötete – A kádárizmus öröklése és  
a polgári Magyarország – lett ismertté.  
A második kötete az 1997. áprilisa óta eltekt  
rendkívül izgalmas és váltrozásos időszak krónika-  
jára: vitatkozásban sora leplezi le a létszű bulol-  
dal erkölcsi relativizmust, a kádári elitek kor-  
rupt és demoralizáló hatalomgyakorlását.

Hirválló Szent Maximusz: Fejezetek a szeretetről  
Fr/5, 156 oldal + 6 színes kép,  
kötve, envelopped 1200 Ft

Szent Maximusz Konstantinápolyban született  
(580?-662), felnőve először Heraclius császár  
irkára, majd 33 éves korában szerzett lelk. és  
kolostorba vonult.

Műveiben arra keresi a világot, hogy mit jelent a  
kereszteny hitvallásban, hogy Jézus a Krisztus,  
akiben Isten titka föltárult között. Maximuszt ne-  
vezik keleti Szent Tamásának is, mivel a klasz-  
zikus filozófiai és teológiai terminológiát tültette  
a keresztenyiségre.

**Kairosz Kiadó 1134 Budapest, Apály utca 2/B. Telefon/fax: 359-9825**

**BENEDEK ELEK: NAGY MESEKÖNYV 1-3 kötet. A magyar könyvkiadás történetének egyedülálló könyváruházi 900 színes oldalon! Most először együtt a három kötet!**

Ungván Tamás író, egyetemi tanár azról írja: Benedek Elek meséit a gyermek és felnőtt olvasóknak, mert jómaga is ezeken a mesékben nőt fel, mert gyermekként is ezeken a meséken nevelte, mert Benedek Eleknek, a nagy mesemondónak igazi tisztelete.

Az erdélyi Kisbacsonyból indulott s oda megérte Ird és Üjságíró tudományos kutatóként is buvárolta a magyar mesekincset. A múlt század a népi költészettelének felfedezésével gazdagította az irodalom szemléletét. Ráébredt a közösség alkotóerejének tisztaletére. A század egyik legnagyobb felfedezése mégis a gyermekkori körök volt.

A négi festményeken a gyermeket még kicsinyített felhőként ábrázolták. Azt, hogy a gyermekkor ónálló világ, sajátos képrökkellel, vágyakkal, kíváncsisággal, későn fedezte fel az emberiséget.

A mesék az embereg gyermekeknek születtek. A nagy mesemondók az emberiség gyermekkorának kincseit osztják meg a gyermekkel. S minthogy a gyermekkor az örökk visszavágysága tárgya: gyermek és felnőtt felek az embereg bőlcsejéhez külön mesemondó.

Hatalmas történelmi kor ez – tökétil letekig. Mesteré és utórije Benedek Elek volt. A mesemondó, a hítori ember. Az Orezsgyűlésben, mint képviselőtől akkor vonták meg a szót, amikor a gyermekekhez járó irodalmi államosságat osztották. A szájhagyomány irodalmi fejlődésével olyan sikert ért el, hogy népoktatási gyűjtők találkoztak olyan mesével, amely csupán Benedek Elek gyűjtéséből ismerte el az a közösség, amelynek mondanivalóját ő rögzítette fel igaz kölcsöntött. A legszébb Benedek Elek meséitől maga ajánlhatna: „Nem hiszem, hogy aki e könyvet végigolvassa, ki ne érezze azlennéknak nagy szeretetét a nép iránt, amelynek vérből való vér vagyok én is. Ez a szerelet vezette tollamat, ez adott erőt újra meg újra inkább kezámnak.”



Kötetenként  
3490 Ft

BENEDEK ELEK  
MESEKÖNYV

# Millenniumpont előzetes



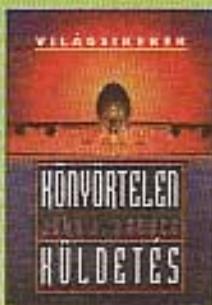
ESÉLY MOZAIK KIADÓ ÉS HOLDING KFT  
1072 BUDAPEST, AKÁCFA U. 24.  
TEL./FAX: 269-6768, 257-4344, 321-4752, MOBIL: 06 30 9506 301

ESÉLY MOZAIK®

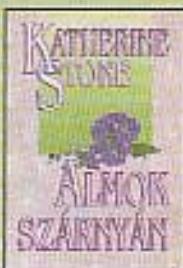


10 ÉVES  
A General  
ress

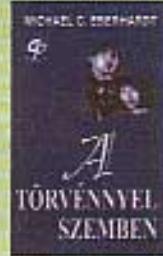
# KIADÓ ÜNNEPI KÖNYVAJÁNLATA



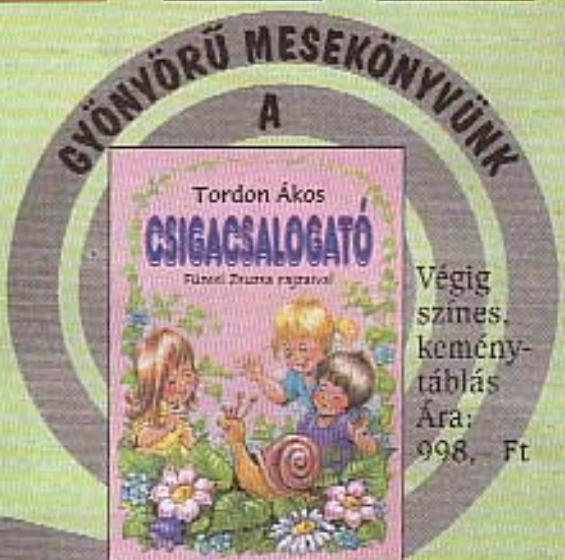
A Katherine Stone sorozat  
könyvei



A  
General  
ress  
sorozat  
könyvei



A Szép versek, szép köntösben sorozat könyvei



Végig  
színes,  
kemény-  
táblás  
Ára:  
998,- Ft

## ELŐKÉSZÜLETBEN

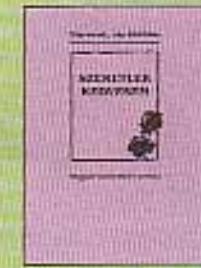
**VILÁGSIKEREK**  
sorozat



Katherine Stone  
sorozat



Szép versek, szép köntösben  
sorozat



KÉRJÜK, KERESSE KÖNYVEINKET!

Könyveink megrendelhetők. Illetve megvethetők közvetlenül a kiadótól is. Ez esetben a postai költséget átvállaljuk, illetve személyes elvitel esetén 20% kedvezményt adunk kedves Olvasóinknak!

GENERAL PRESS KIADÓ 1138 Budapest, Néplúdó u. 15/D.

Telefonszámaink: 359-2201, 359-1241, 350-6340 Fax: 359-2026 • E-mail: generalpress@mail.matav.hu

